

ضبط جریده کی

دردیسی اجناب

ویدیسی دورۂ اعلیٰ

۵۹ نمبر السناد

۲۸ شاط ۱۳۳۲

[جیشہ]

۱۶ جادی الاولیٰ ۱۳۳۶

روزنامہ مذاکرات

۱۳۳۲

۱۳۳۶

کی روزنامہ کی تاریخ مراد :

- ۱۱۰ — ۱۳۳۲ موازۃ عربیہ قانون لایسنس کی مذاکرات .
- ۱۱۱ — امرا فرانکسٹک ایکس مذاکراتی .
- ۱۱۲ — ڈاندرسٹک وٹانگ وٹکنگٹ اسامیہ جت سروطن خطہ فرانکسٹک .

بداً مذاکرات

دینہ ساعت
۱۰ ۲

[رئیس : حاجی عادل بک احمدی]

ضبط سابق قرائتی

رئیس — اقدام . مجلس گزار اولوئی : ضبط سابق خلاصی اوقوہ حق . پروریکر بک احمدی :

(کتاب قوی بک ضبط سابق خلاصی اوقور)

رئیس — ضبط سابق خلاصی حلقہ برعاطلہ واری اقدام ۱ ضبط سابق خلاصی عیاً قبول ایدلندر .

اورامہ وارده

— اجیامہ ریاستی تکرارلہ

رئیس — اقدام . ملوہا لاری اولوئی اوزرہ . اجیامہ کوندریکر قرار نامہ ملوہا لاری اولوئی اوزرہ . یوجندن اولوئی اوزرہ . اوون کاندلرک رسم اسٹیلاک ملوہا قرار نامہ ک نامتہ یوہ برامہ علاوہ انجمنسٹک . ہیٹ جیہیہ بالا خرہ وریں برقرار اولرہ یو مادہ تصدیقاری قلدیریورز وانشالی حلقہ اجیامہ بارہقمز تکرار نامہ ملوہا لاری . و قرار نامہ ک مذاکرہ سندہ بوتون مولوئی قبول آختن مجلس سوماکیہ منطذ قرارہ بناہ مادہ تصدیقاری طی موریتہ لایسنس کورہک قوی قرار نامہ برلش

مذاکرات

صیہ

— ضبط سابق قرائتی ۹۹۹

ارامہ سنی حضرت پادشاہی

— مدت اجیامہ ک اون یں کون تہدی خطہ ارامہ سنی حضرت پادشاہی ک قرائتی ۱۰۰۰

اورامہ وارده

اجیامہ ریاستی تکرارلہ

- اوون کاندلرک رسم اسٹیلاک ملوہا قرار نامہ ک مذکورہ لایسنس اجیامہ ایدلرک دائر ایمان ریاستی تکرارلہ ۹۹۹
- سنیارہ کاندلرک رسم اسٹیلاک دائر قرار نامہ ک مذکورہ لایسنس اجیامہ اوون لولونہی میں ایمان ریاستی تکرارلہ ۱۰۰۰
- کمرت وفاق رسم اسٹیلاک حلقہ ک قرار نامہ ک مذکورہ لایسنس اجیامہ ایدلرک دائر ایمان ریاستی تکرارلہ ۹۹۹
- ولسانی عیامہ کپار بک خارینہ مع اراضی حلقہ ک لایسنس قانونی ک مذکورہ لایسنس میں ایمان ریاستی تکرارلہ ۱۰۰۰

ارامہ قرائتی مذاکراتی

- ۱۳۳۲ سناسی موازۃ عربیہ قانون لایسنس کی جیسی :
- مغرب عربیہ قانون بودیسی ۱۱۱

آزوسنی تا مین ایدر ، فقط ، اوتوز بیک کشیک مکتب اردوسنک احتیاجی ده ا احمد ، ظن ایدرم .
 سوکره افندم ، آثار علمیه تدقیقاتی ، پک بوپوک برشیدر .
 بونلر ، بنده کرک عظم ابرمه یکی شیلردر . عیجا مکتبه اوقونه جق قرائت کتابلرینک املالاری ، یکنسق بر صورتده ، تعیین وثبت ایتهل اولمازی ؟ سوکره مادهده تألف وترجه ا کرامهسی وار .
 عیجا مکتبلر ایچون یکنسق بر کتاب تألیف ایدنه بر مکافات ووروبده بوکشان ا لرندن آلاق چوجوقله قرق پاره ساتیق ده ا بی اولمازی ؟ طبی سوؤاللر ، اجمال که نظارت مادهسه رشافه نتیجهسی اولارق چه جق . فقط نتیجهسی بنه ، نقش بر آب صورتده قلاحق ؛ بونی بیلیورم . لکن ، برکره سوپله نش اولوق ایچون سوپله بورم .
 شفیق بک (بازید) — رفیق محترم حسن رضا پاشا حضر تلرینک کتابلر حقنده ، بیان بو بورقاری فکر ومطالعه یه ، بنده کرده اشترک ایدیورم . آتجق نمونه مکتبلری حقنده بر ایکی سوز سوپله مک ایسترم .
 معلوم طالیلریدر که نمونه مکتبلرینک سبب تأسیسی ، اولیای اطفالک لسان اجنبی تحصیل ایچون اولادلری اجنبی مکتبلرینه کوندرمک کلفتندن آزاده قالماری کی بر تدبیر حسنه مستنددر . ابتدا حکومت بو زوسی تقدیر ایدرک — اوله ظن ایدرم — استانبوله اوج نمونه مکتبی تأسیس ایتش و بو مکتبلره فایت مقتدر ومقدره معلم ومعلملر تدارک تعیین یعنی لسان اجنبی به واقف ، حسن اخلاق اصحانند ذوات انتخابیله بو مکتبلری ، حقیقه نمونه دنیله جک درجه یه ایصال ایتشدی . فقط کیت کیده نمونه مکتبلرینک عددی اوقدر تکتیر ایتدی که ابتدائی مکتبلری قانقات کیدی . نمونه مکتبلرینک سبب تأسیسی ، عرض ایتدیکم کی ، لسان اجنبی لایقوله تحصیل ایتدیرمکدره اورادن چقانلر ، امور تجاریه و صرافیهده واخذواعطا معاملاننده بو لومق فایهسی تمقیب ایدیوردی . فقط بو نلر اوقدر تکتیر ایتدی که چوجقنری مکاتب استانبویه ویرمک ایستمن اولیای اطفال ، ابتدایلرده بر بوله مادی ونمونه مکتبلرینه کوندرمک مجبور ایتنده قالدی . نمونه مکتبلرینده لسان اجنبی تحصیلنه ، معلوم طالیلریدر که ، یا برنجی ویا ایکنجی سنه لرده باشلاندریلر . بو مکتبلره دوام ایدن اطفال ، سکز طقوز باشلرنده کی صغیر ودردر . ذاتاً بزم مکتبلرک پروغراملری اوقدر دولنون ، اوقدر یورجی درکه کونده دنیاده موجود علومدن بش ، آتی درس کورمک ، کیچه وظیفه لری حاضر لاق مجبور ایت قارشیننده بو لوان برسی ، بونلری احاطه ایدرم . حوصله سنه سیدریمز ایکن برده اجنبی لانی تحصیل قارشیننده قالیسه اوسیدن نه بکله نیر ؟ دماغی هنوز تکمیل ایتمهش ، وجودی هنوز تمامی بولماش برسی ؛ کرک ذهناً وکرک فکرأ ، جسماً متأثر ، متضرر اولور وکوره شیر قابلر . بنده کرک بو افاده مدن مقصدم ، اجنبی محصلی اولماسون ؛ دیک دکادر ، اولاد وطنک جهلیسی ایچون حکومتجه تسبب ایدیلن هر هانکی بر اجنبی لانی تحصیلنک

تحت مجبورسته اولماسی واجبی لانی تحصیلنه غیرت اولنمی کیتیدر . لکن بوک بر حدی ، بر زمانی اولالی . فصلکه ، مکاتب سلطانیده متوسطه قسمته قدر ، السنه اجنبیه تحصیل ایتدیرله بور ووده پک موافقدر . بر چوجوگک ، عقائد دینیسی وعصامت ملیهسی ، مشاهیرنی والحصل دیانتیه ، ملیتیه ودولتیه متعلق هر شی بیلدکن ، آکلادقدن وبتون مناسیله رسلمان وغبائلی اولدیفنی آکلادقدن ونامیه ذهنه بونلری نقش ایتدکن سوکره لسان اجنبی تحصیلنه چایشمننده بر مانع قالماز . بناء علیه بنده کز بو خصوصه نامه نظارتنک... (معارف نظارتنک صداری) پاکش سوپله دم افندم ، معارف نظارتنک و مجلس طالینک ، بالحاحه ، نظر دقتلری جلب ایدیورم . اولاد بکره ، هنوز بوبله کنج باشنده ایکن ، تدریسلمک بو قدر آغیر و تحملقرسا بر یوی آتته آدیرلمسی هیچ بریسنی تحصیل ایدمه لری انتاج ایدر .
 چونکه هر ایکی لانی بردن تحصیل ایتک قدر کوج برشی اولماز — وپانتیجه بونلری بوبله بر بارکران آتنده بولوندروروبده وطنه غیر نافع برحاله کتیرله لری ، قطعاً جائز کورمه بورم و بونک ایچون نظر دقتلری جلب ایتمکه برابر بو خصوصه کی مطالعه لری ونه کی تدابیر یاپیلدقه اولدیفنی ده ناظر بک افندینک بیان ایله مهسی طلب ایدیورم .
 شمس الدین بک (ارطغرل) — افندم ، معلوم مالیکز ، مشروطیتنک اعلانندن بری هیئت عمومی بک زیاده اشغال ایدن مسئله ، معارف مسئلهسی اولمشدر . معارف حقنده ، بو کرسی مالیدن مختلف ذوات ، پک چوق فکرلر سرد ایتش حکومت طرفندنده بونلره مختلف جوابلر ویرلشدر . بو مجادلات و مناقشات ، تکرار لاق ایستمه بورم ، شایان شکر اندر که بوتون بو مناقشات نتیجه سنده سوک زمانلرده معارفز ایچون معین بر استقامت اساسی حاضر لانتش اولدی . فقط بو استقامتک دهامعین ، دهامعین بر شکله اولماسی همیز آرزو ونعی ایدرز .
 معارف مسئلهسی مناقشه ایتک ایچون ، اوج جهتی نظر دقته آتی اقتضا ایدر : برسی طالی ، دیکری نالی ، اوچنجیسی ده ابتدائی تدریسات .
 معلوم طالیکز ، معارف فعاتلی ، مملکتده بالکز بر حیات هر فان اوپاندیرمقله قالمالی ، یعنی زمانده مملکتجه جدأ مربوط وحرمتکار وطنداشیر بشدر برملدر . معارف نظارتنک وخدمت تعلیمی درعهده ایدن ذواتک بوتون مساعیرینک بوقظه به معطوف اولماسی اقتضا ایدر . شمدی بو خصوصک ، بو اوج نوع مکتبلرده نه صورتله تمقیب ایدلیکن مطالعه ایدلم ؛
 طالی تحصیل ، بیلورسکرکه ، سوک زمانلره قدر معین بر شکل آلامشدی . آتجق کین سنه دن بری بو خصوص ایچون مهم تشبانه بولوندی ودارالفنونک ایتک نعلی آتیدی . بو خصوصه ، ناظر سابق شکر ی بک افندینک قیمتدار فعالیت مساعیرلری حرمتله یاد ایتک ایسترم . دیکر مملکتلره نسبتله ، دارالفنونیز بو کون ، تکمیل ایتش بر شکله دکادر . فقط ، هر حالده تکله معطوف بر استقامت اولمشدر . دارالفنونک برنجی فایهسی مملکتده علم وهر فانی تأمین

اولفته ايعاي مقتضاسي ، ديور . يعني ماده تصديقه بك قالدريلاسي ، بر کرده رأي عاليکزه عرض ايدبيور .

آندن سوکره سبناره کاغذلر نك رسم استهلاکي حقتنده قرار نامه يده به عني صورتده ماده تصديقه علاوه ايتشمدهك . هيئت اعيان بوني طي ايدبيور و هيئت مبعوثانك اولجه ورمش اولديني قراره بنهاده ماده تصديقه نك طي صورتيله لايحه نك قبولك تقرر استديكي يازبيور . اوچنجي اولوق اوززوده ، كبريت وقاو رسم استهلاکي حقتندهكي قرار نامه نك ماده تصديقه نك بصورتله طي ايدليكي خبر وريور . بر مطالعه واري ؟ (موافق صدالري)

اوخالده بواج قرار نامه نك ماده تصديقه لرينك طي قبول نديكي هيئت اعيان تبليغ ايدجكز . بصورت قبول بويرانلر لطفالقا قالدريسون : قبول ايدلي .

سوکره كچن سنه داميزاق قتيك كچيلرينك خارجه منع اخراجي حقتنده بر قانون كوندرمشدهك اوکا دائر يه اعيان رياستنك بر نذکره سي وار . او قوبيكز اقدم :

مجلس مبعوثان رياست جيلهسته

داميزاق قتيك كچيلرينك خارجه منع اخراجي و تكثير اعدادي حقتنده حكومتجه تنظيم و مجلس مبعوثانجه تعديلاً بالقول ۲۸ مارت ۳۳۳۳ تاريخ آتني بوزسكان سكرتور مولو نذکره عليه رياستنا هيلريله ارسال بيوريلان لايحه قانونيه مجلس اعيان نافعه وعدليه انجمنلر دن تنظيم اولونان مضطهلر ايله بر لکده هيئت عموميه اعيانده لدی لندا کره آتنجي مادهده محرر مجازانك مقداري فضله و شديد کورملکه جزای قندينک اون آلتوندن الی آتونه و حبس جزاسانکده بر آيدن آتني آيه تنزيل و تحديدي صورتيله ماده مذکوره نك تعديل و مواد سائر نك عينا قبولي قرار لشدلرلش و مذکور ماده نك تعديلات واقعه به نظر آکتساب ايتديكي شكلك بر صورت مصدقسي لفا تقديم قلندشدر اوليا يده امر و فرمان حضرت منزه الامرا کدر .

۱۶ جادي الاول ۱۳۳۶ و ۲۸ شباط ۱۳۳۴

کاتب عمومي
اسماعيل مشتاق

مجلس اميان رئيسي
رفت

رئيس — بزم تدوين ايتديکمز لايحهده آتنجي ماده اولوق اوزره « برأ و محراً هر نه سن و اوصافده اولورسه اولسون تک وسوري اوله لرق مالک اجنبيه قتيك حيواناتي امر اير ايدنلر له حيوانات مذکوره نك امر ايرني تسهيل ايله ينلردن حيواناتك مصادر سهيله برابر يکرمي بش آلتوندن بوز آتونه قدر جزای قندی آلتينر و اوج آيدن برسته به قدر حبس ايله مجازات اولونورلر ... » دغشتر . هيئت اعيان « يکرمي بش آلتوندن بوز آتونه قدر » اولان جزای قندی بي « اون آلتوندن الی آتونه قدر » صورتنده تعديل ايدبيور . وه اوج آيدن برسته به قدر « اولان حبس جزاسنده » بر آيدن آتني آيه قدر « صورتيله تنزيل ايله يور . قانونك تعديل ايديلان قسما و لکزر بوندن عبارتدر .

حيدر بك (قونيه) — مساعده بوريورومي اقدم ؟
رئيس — مذاکره اولونه جقه انجمنه ورمه .

حيدر بك (قونيه) — طنن ايدرم اقدم .
رئيس — اوخالده انجمنه ورمه . مطالعه کزني مضطبه ايله بيلديريور سکر . کچن سنه ، ينه انجمن عاليکز مستحليلت قرارله بو قانونك مذاکره نسي ايتشمش ايديده اونک انجمن مذاکره سنه محل کورولز ، ديبه عرض ايتشمش . بوقه اصولزه انجمنه تدويع وحواله ايتجکدر .

شمدی معارف بودجه سنی مذاکره ایده جکر .

لوايح قانونيه مذاکراني

— ۱۳۳۴ سنسي موازي عموميه قانوني بر عمر نك بقيسي

— معارف نظاري بودجيسي

رئيس — هيئت عموميه سي حقتنده بر مطالعه واري اقدم ؟
حسن رضا پاشا (حديد) — اقدم ، منظور عاليکز اولديني اوزره ، معارف بودجه سنده « آثار نافعه طبعيه سي و تأليف و ترجمه اکر امي سي و مکاتب کتابي » ماده سهيله « آثار علميه تدقيقاتي انجمنلري مصارقي ، ماده سي وارد و بوابي ماده نك يکوني « ۱۶۳۶۵ » ليرادر . حقيقه ، صوکه زمانده ، معارف نظاري ، خواصک منافعه خادم آثار نشر ايتدي و هر کسده بوندن مستفيد اولدي . فقط بو آثار منتشره ، بنده کزک فکرجه ، مقصدی تأمين ايتج . خواصي تنوير دن زياده مکتب چوجوقلرينك منافعه خادم کتاب وجوده کتيرمک ، مقصدی تأمين ايدر . بوکون قرائت کتابلرني اله آله م . بونلري بربارجه تدقيق ايدده جک اولورسوق کورير زکده هيچ رينک املاسي ديکري نه بکزه مه يور . بر جوجوق . برنجي سنده . بر گله ني باشقه املا اله اوکره نيور . ديکري سنده باشقه املا اله اوکره نيور . بونک يتيجه سي اولارق . چوجوغک ذهني بوتون بوتون خراب اولويور . بوکتابک برجهت علميه سي ، برده جهت ماليه سي وارد . دنيا نك هيچ رطرفنده بر مکتب چوجونجي انجمن بايبلان کتابک ، اون ايکي غروشه ساتيلدي کورولمه مشدر . بنده کز بوني آکلاما يورم . بوکون اون ايکي غروشه ساتيلان بر مکتب کتابنک مؤلفنه و طابضنه نه بر اقديني دوشونيكز . اصغري اولارق مکتب اردوسنده موجود طلبه نك عددي اوتوز بيک فرض ايدرسه ک شوخالده طلبه به هر سه اوتوز بيک کتاب وريور . ديکدر . بيري اون ايکي غروشه ساتيلان بوکتاب ، اوج بيک شوقدر ليرا تمتع بر ايتره بوتمتک مشروع و يا غير مشروع اولديني ، دوهريسي ، بنده کز کديره مه يورم ، اونک انجمن ، بو خصوصکده منع احتکار هيئت محترمه سنه حواله سني رجا ايدرم . (خندهلر)

اقديلر ، بوکون ابتدائي بر صنفک ، بر سنه نك کتاب اجرتي تقريباً آغش غروش ايدبيور . درت اولاد صاحبي بر بابا تصور ايدم . بو بابا درت چوجوغه ، عاليکز کتاب پارسي اولارق ، ايکي بوز قرق غروش وريور . چوجوغک قلسي ، کاغدي ده چابا . او خالده قانون اساسيده کي . تحصيل ابتدائي مجاني و مجبور ايدرسوزي ، بنده کزه اوله فلورکني مصادر . اوليا چلي سياحتنامه سي ، فلانجه نك ديواني ، بيلم کيمک ديوانچيسي ، احنالک بر طاق محدود آدم لک

نہ اولدیفته دائر کندیته وقوع بولان بر سئواله وردکلری جوابدر . مشارالیا دیورد : آلمان قادیتری درتشی بیلمه لیدر . مبد ، مطبخ ، البه ، جوجوق (براوودالری) ایشته زده ایسته بورزه مکتبلر زده . قیزمکتبلر ندمم و معلملر مز جو جوقلر مز . بواسلری اوکرتسونلر والکزیاده نظر اعتباره آلنه جق بواسلر اولسون . قیزلر تنورایتون و فقط بواسلردا رهنده تنورایتون وهینک ایده آلی ، مفکورده سی برعالمه تشکیل ایتک اولسون . فقط عالمه تشکیل ایده مه جکلر کده سفالته دوشمه ماری همزک مطلوبی اولدیفندن قیزلر مز عینی زمانه مساهی حیاتیته اشتراک ایده بیلجک بر تحصیلده کورمش اولسونلر . قیزلرک مساهی حیاتیته اشتراک ایتلری مسئله سی براده اوزون اوزادییه مناقشه ایتک ایسته مه یورم . هر حاله ظن ایدر که هر قیز بوکا مساعدر و تاریخ اسلامک شانلی دورلرینه عالم اولان محیفلرده بونی تأیید ایده جک بر جوق مثاللر بولوب کوسترمک قابلدر .

ابتدائی تحصیلنه کلنجه : بنده کز بو خصوصه اک زیاده نظر دقه آلتاسی لازم کلن جهت کوی مکتبلری اولدینی قناعتدیم . دون مشیخت بودجه سی مناسبته ازمیر مبعوث محترمی رحمی بک قرداشمز غایت اساسی بر نقطه دن بحث ابتدیلر . اوده کوی مکتبلرینک حالی ، کوییلرک وضیق . رحمی بک ، بو خصوصه کوی اماملرینک تنوری ایلری سوریبوردی . بو حقیقه الزم بر مصله در . بنده کز ، عینی زمانه کوی مصللرینک وابتدائی مصللرینکده بو خصوصه بک بویوک روللر اوشایه جقاری قناعتدیم . بوندن دولایدر که دارالمصللرله بک زیاده اهمیت ویرلمه سی آرزو ایدیورم . مملکت ، آسحق و وظیفه شناس بر معمل اردوسیله قورناریلا بیلیر . بوکا همز ایمان ایتدی بز . مشروطیتک اعلانندن بری هیئت محترمک معارف نظارتندن کلن بوتون لایحعلری وایسته نیلن بوتون تخصیصاتلری بویوک برشوق ایله قبول ایتجیسه ده کوستریورکه بوتون ملت بونی معارف نظارتندن شدنه آرزو ایدیوروبکله یور . فقط بو آرزولر حقیقت بولیورمی ؛ دارالمصللرله تعقیب ایدیلن پروفراملر هر حاله بر ازاها اساسی بر شکلده تنقید و اصلاحه محتاجدر . اصلاح ایدیلکله برابر اورادن بقیسه جک فدیلمه کده کیمه جکلری محیط اهل الفت و انسیت ایده بیلجک بر فکر ویرمک ایجاب ایدر . ناکه کویه کیتدیکی وقت درین بر عشق ایله کیتسون وکوییلردن قرت ایتجیسون ، مناسبته بولوندینی آدملرک روحلرینه قوزایده بیلسون ، اولره دوعری بونی کوستره بیلسون ، اولره کندیسی بر مرشد ، بر مرئی تاقی ایتسونلر . حالبوکه مع الاسف اکثر عملرده بو ، بویله اولمایور . بک جوق یرلره معمل اولارق کوندریلن ذوات بر آری سوکره کری کوندریلور . چونکه بو معلملر او محیطلره درین بر عشق ایله مربوط اولمامشردر . مکتب کندیلری او محیطه کوره تمهیز ایتجه . مشدر . اوت ، کویه کیمک جمداً بر فدا کارلق اولاجقدر و بو فدا کارانی اختیار ایتک ایچون بعضی هوسلردن کیمک ضرورتی وار . دارالمصللرله طلیه بوفدا کارلق روسی ویرمک ایجاب ایدر . ناکه کوییلر و قصبه اهالیسی - که اکثر عملرده عینی درجهده بولونیورلر - اوکا حرمتکار بر نظرله باقسونلر . حسن رضا پاشا

قدر ایتدی و تعدیل ایله دی . فقط ، معلوم هالیکز لسان اهلندن اوکره نیلور . عمرنده هر ججه ایکی که قونوشه مایان بر معلمن ، هر ججه اوکره نیلمز . بو کون طلیه ، هفتهده بش ساعت اولوق اوزره ، سکر سنه هر ججه اوکره نه جکم ، تحصیل ایده جکم ؛ دیبه اوغراشویور . مکتبلدن چیقدن سوکره بو طلیه بی بیوته کوندرسه کز آج قالمق تهلکسنه معروضدر ، چونکه ایکی که سوله مه سی بیلمز . سکر سنه هر ججه لسانی تحصیل ایتش بر اقدینک ایکی که ایله هر ججه افاده صرام ایده مه ، سی یازیق دگی ؟ بونک برنجی سبی ؛ هر ججه معلمی اولارق آتخاب و استخدام ایدیان ذوانک عرب لسانی بیلمه مسیدر . معارف نظارتندن استرحام ایدرز ، بو قطعی اهمیتله نظر اعتباره آلسون . بر آزرده قیز مکتبلرینک بحث ایتک ایسترم . قیزلرک تحصیل ایتلری کزیاده الزام و آرزو ایدنلردن بر ده بنده کز بو خصوصه خلی یازیلر یازدم . فقط بویوکون ، کندی می خلی دوشونه جک بر موقعهده بولویورم . بز ، قیزلر تحصیل کورسون ؛ دیدک ، فقط ، قیزلرک تحصیل هیج بر وقت عالمه تشکیلاتی ماصسون ؛ دیه دک و بو هیج بر زمان آرزو ایدیلمز .

افدیله ؛ بیلر سکره ملتر ، جمیتلر عالمه لردن متشکلدر . عالمه نه قدر متین مللر اوزرینه قوریلورسه جمیتده او قدر رصین اولور . باطفاصه معارف نظارتی دائماً بو خصوصی نظر اعتباره آلمه مجبوردر . یعنی ، قیز مکتبلرینک بوتون تدریسات ، عالمه ملنی قولتندیرمه که معطوف اولایلدر . بویوکون مکتبلرده اوقویان قیزلرده ، بو حسک ، عالمه تشکیلی حسکنه نه درجه متین اولدیفته هر حاله و آنت دکلز . کوریلن احوال و تظاهرات بز بو خصوصه بر آرزو شهبیه دوشوریبور . شمعدی به قدر مملکتیز بر جوق صدمه لره معروض قالدی و بو صدمه لره هیسنه بویوک بر متانتله مقاومت ایتدی . امین اولکزرکه بونک یکانه سبی ، عالمه تشکیلاتک متاتی ایدی . بونی بنده کز سوله میورم . انگلیز ملتک اسباب قهرقی بک درین بر تدقیقه تبع ایدن بو خصوصه دائر یازمش اولدینی اریله آروپاده بویوک بر شهرت قازانان "مدمون ده موله ن" ده بونی بر مثال اولارق کوستریور و بوذات ، بر ارنده ؛ تورکلر تاریحاً بک جوق صدمه لره اوغرادقلری حاله بویوکون ینه زنده بر حاله یاشاییلیورلر . بونک یکانه سبی ده تورکلرده کی عالمه تشکیلاتک متاتیدر ؛ دیور . شو حاله افدیله ؛ بز اک بویوک فیصاح بقله محافطه سنه چاپخه جتمز شی . بو عالمه تشکیلاتک متاتی اولایلدر . شو حاله قیز مکتبلر مزده ، برنجی نایه بواولوق ایجاب ایدر . قادیلرک مساهی حیاتیته اشتراقرینه بنده کز بوتون موجودیته طرفدارم . بخصوص ، بویوکونکی فلاکتلی حربدن سوکره بو مسئله ، ضرورت حالی ایشدر . هر فرقک مساعده اولدینی درجهده قادیلر مساهیه اشتراک ایتیلدر . فقط مکتبلرده کی تدریسات یالکز قادیتری مساهی حیاتیته اشتراک ایتدیر جک بر شکلده اولاملیدر . اوراده عالمه اساسی دوشومکده ایجاب ایدر . سزه بوراده برشی خاطر لایق ایسترم . اوده آلتاسیا ایبراطوریجیسی حضرتلرینک آلمان قادیلرینک اوکره نعلری ایجاب ایدن شیلرک

واختصاصی تأسیس ایتمکه برابر حرت ملی تک انکشافی خصوصتدهه متین خطه مر آتقدیر، بده آتجق دارالفنونک استقلالنی تأمین ایتمکه اولور. کمال شکرانه کورویوزرکه حکومتده بونقطه فی نظر اعتباره آلتش ودارالفنونه بر مختاریت، بر استقلال ویرمک اوزره هیئت محترمه به رقانون لاجمعی کتیرمشدر. بوقانونک مذاکره می انساننده، تحصیل عالی حقتده کی مطالعه لریمزی اوزون اوزادی به سردایده جکمز دن، شمدی باخاصه، تالی وابتدائی تدریساتنه کیپورم.

افتدیلر، بیلورسکرکه، بو کورن مملکتده مع التأسف اخلاقی ودی برحمان حکمفرمادرو بوحران مع التأسف کتدیکه دهانجیع رشکل آتقدیر. در. بوحرانک بو تون منشأی، دیبه جکم که مکتبلرله مدرسه لر اولمشدر. چونکه، بحران باخاصه منور عد ایندیجکمز صنف آرمسنده کورو. لیور. بو بحرانی آجان، بو ایکی مؤسسه در. بونک اوکنه کیمک واصل اندیکنی صارصینتبارک اوکنی آلهرق مملکتده جدأ نافع عضول یتشدیرمکده یه بویکی مؤسسه تک بورجی اولمیدر.

افتدیلر، پک کوزل تقدیر بو بورورسکرکه، بر جمعیت، مختلف برجوق مناسبترک اجتاعدن شکل ایتمش برعضونیدر. بومناسبتلری تأسیس ایدن اساسلر ایسه، قوانین اخلاقه در. قوانین اخلاقه سایه سنده درکه جمعیتلر، آنکندار برشکلده فیاض براسقامته دوعغری کیده بیلیرلر. بو اعتبارله اخلاق علمنی وظیفه علمی تالی ایده بیلیرلر.

قانون اخلاقی بهر ماشرکارنی، وظیفه بهر ماشرکار لقدر دیکدر. بناء علیه بز، مکتبلرله اخلاقی تأسیس ایندیجکمز زمان عینی صورته حس وظیفه بی ده تأسیس ایتمش اولاجتیز. بونقطه دن اخلاق اهمیتنی هیچ کیسه انکار ایدهن. فقط، اخلاق نه اوزرینه استناد ایده بیلیر؟ معلوم حالیکر، اخلاق ایچون، بو کورن فیلسوفلر، اوچ قوه مؤیده کوستریورلر؛

بری وجدان، ایکنجیبی طبیعت، اوچنجیبی ده جمعیت. ایشته بز، بو اوچ قوه مؤیدنی آری آری تدقیق ایندیجکمز زمان، هر اوچنکده متین بر اساسنه استناد ایتمه دیکونی، وقاعت بخش برقیمتلری اولمادیفنی کورویوزر. شوخالده، مکتبلرله اخلاق متین راساسه استناد ایندیجکمز ایچون برعیمی درجه ده نظر اعتباره آله حق شی، قوه مؤیده تک قدسی راساسه ابتنا ایتمه سیدر. بناء علیه اخلاق تأسیس ومعتبری وجدانک انکشاف

ایتدیرلی ایچون مکتبلرله دن تدریساتنه فضله اهمیت ویرمک لزومی بو صورته اخطار ایتمک ایستهرم. (آفتیشلر) فقط دین تدریسی نه دیکدر واصل اوله بیلیر؟ بو، جدأ مهم بر مسئله سیدر. بنده کز، مکتبلرله بولونق صورته، اعتراف ایدرم که کینلرله دین خصوصتده کوریلن لایقیدنی تولید ایدن کورنجی سبب فنک فلسفه سی بیلیمین کیسه لک فن مملکتی ایتمی. دینک علونقنی تقدیر ایتمین زواللیرلرله دین تدریسنه مأمور اولمالریدر. (دوعغری صدارلی، آفتیشلر)

شوخالده بر طرفک دینک معالیستدن دیگر طرفک فنک فلسفه سندن وهر ایکی طرفک دیکرینک دائرة عرفاندن فی خبر اولماسی درکه مشله بی وخیم برشکله سوقش بو کورنکی بحرانی حاصل ایتمشدر. بز معارف نظارتندن ک زیاده رجا واسترحام ایده جکمز بلکه جدیدته ایسته به جکمز شی، تعیین ایده جکمری مملکتلر انتخابنده ده زیاده اصابتکارانه

حرکت ایتمه سیدر. معلم اولاجق ذوانده برجوق اوصافک بولنسی وبونلرک فن ایله دینک نه اولدیفنی بیلیملری ایجاب ایدر. عینی زمانده کندیلرینده دینی، ملی ووطنی حساباتده بولونق ضروریدر. چونکه، بو حسلردن محروم ذوات ایسته دیکمز نسلی یتشدیرمز. وطلبه دهده حس دینی و ملی و ایواندیرمماز. دینک لزومی حقتده بوراده اوزون اوزادی به ایضاحاته کیریشمه بی عبث کورویوزم. بوزوزم ک بونک متفکرلرک تحت تصدقنده در.

افتدیلر، صوک زمانلرله کوردیککز احتراصلر، فردی تامللر، شخصی حرصلر، امین اولکرکه مجرد دینی و ملی نجیب حسلرک بوغولمستدن ایلری کیشدر. قارشینده کئی آج بر اقرق، جینده بی یازبی آلان وسفاقتلرینه صرف ایدن برانسانده، اگر بومقدس حسلر اولسه بیدی اجتایی برجنایت اولان بوحاللری تجویز ایتمز، ملتداشلتنک فلاکتلرته آجیردی. (آفتیشلر) معارف نظارتی،

تغیب ایتدیکی اصولده، علوه دینه تدریساتی اهمیتسز بر مسئله عد ایتمشدر. حال بوکه، ک چوق اهمیتله تالی ایدیلرک بر مسئله وارسه، اوده بوور. شمدی به قدر علوم دینه درسی اهمیتسز کورولمشدر. علوم دینه ایچون تعیین ایدیلن مملکرله اوصاف لازم تک بولنوب بولتدیفنه او قدر اهمیت ویرلمشدر. علوم دینه دگی ناصل اولسه اوله بیلورکی بر اصول تغیب ایدلشدر. حال بوکه بو درس، دیگر

درسلردن ده مهمدر. چونکه، علوم دینه معلمی، قارشوسنده کی طلبه تک احوال روحیسنه، مضمویاته حاکم اولاجتدر. اومضمویاته حاکم اولایلمک ایچون، کندیسنده لازم کلن واسع فضیلت، کنیش عرفان، درین وقوف بولونق ایجاب ایدر. هر حالده بومسئله، اهمیتسز تالی ایدیلرک بر مسئله دکلدن.

بروغرام مسائلنه کلنجه: بونون پروغراملرک هیئت عمومیسنی کوسترن بر مثال سهوله بیکم. هر حالده، مکتاب تالیده تغیب اولونان پروغراملر مطلوب فایه بی تأمین ایتمه مکده در. کینلرله دارالفنونه منسوب بر ذات، سلطانی مکتبلرینک اولدقجه بوکسک بر صفتده بولونان مخدومی آلمانیا به کوندر دیکنی، اوزرماکتبلری، لسان بیلدیبی حالده مخدومی آتجق ابتدائی صفتلرینه قبول ایدلرکی سویلیوردی.

بروغراملرک ماهتنی پک کوزل کوسترن بو وقعه حقیقه بز دوشو- ندیره جک بر مسئله در. (مع التأسف صدارلی)

بروغراملر مناسبته برده نظر دقتکره عرض ایده جکم مسئله، لسان تدریساتی باخاصه عرضیه تدریساتی در. هر عیبه تک مکتبلرله ده لزوم تدریسنی، بوراده اوزون اوزادی به سوله مک حاجت کورمه بورم. چونکه وطنسزک بر قسمنی، متمکز یاریسنی عرب ملت نجیبیسه تشکیل ایتدیکی ایچون اولنرک لسانلرخی هر حالده بیلیمه مز ایجاب ایدر. لسان دخی اولاق اعتباریلده، بولسانه وقوف ضروریدر. کورویوزرکه حکومتده بوزومی

تقدیر ایتمش. مکتبلرک پروغراملرله هر عیبه تدریساته، وسعتل ساعتلر آیرمشدر، اونه دن بری. مکتبلرله کی عربنی تدریساتنده صرف ونحو هالی یتشدیرمک کی یا کیش برضاه تغیب ایدیلوردی. طبیعیدرکه مکتبلرله هر عیبه تحصیلندن مقصود بو دکلدر. معارف نظارتی صوک زمانلرله بونی

بوخصوص دوشونيله مشدر. بنده كز بونك انجمن برچاره دوشوندم.
 اوچاره، اوتديرده، ليلي ابتدائي مکتبلى تشکلى چاره سیدر. پك
 چوق کویلر وارددرکه بونلرک نفوسى پك آزدرد. بوکویلر،
 کندى باشلرینه برر ابتدائی مکتبی آچمازلر، اون اون بش کوی
 آرهنده برلی ابتدائی مکتبی آچق اوکویلرک چوجوقلری ووراده
 تربیه ایتک ظن ایدرمکه اونلری تحصیل مستقیم ایدر، اونلرک
 جهات ایچنده قالمالارنه مانع اولور ووسایهده چوقق، طالع تربیه سندن
 آلدینی فنا تربیه بی آماز. محیطندن کورده چی فائقلری کورمز.
 بوسایهده، معلملرک تلقیناتی سایه سنده، ائی برتیه آلفه موفق
 اولور. عکس حالده، بوشکل دوام ایتدیگه، بویه اوقاق کویلر
 داغما تحصیلن عروم قاله جغری کی، چوجوقلره ویرمک ایسته دیکمز
 تربیه اساسی نه ده بوشکله ویرمک موفق اولمازلر.

صوکره افندم، بعض کویلر بیزده هوارکه بونلرک اعتقاداتی ده باشقه
 باشقه در. کرک بو اعتقاداتی توحید ایتک و کرک بویک نزاع و اختلافاتی حل
 ایدیه یلجک بکاه واسطه، بوکی مکتب لیلیدر. مکتب لیلیه نیک محذوری
 اولاروق رشیدی درمیان اولونیور. اوده شور: چوجوقلر، طالع تربیه سندن
 عروم اولاجقاره طالع حسن و عیبتندن عرومیت، استقباله وطن حسندن
 عرومیتى انتاج ایدر، بناء علیه بویه. چوجوقلری کوجوک باشنده لیلی
 مکاتبده طالع محبتندن عروم برافق دوفری دکلدرد؛ ذیلور. فی الحقیقه
 تربیه سی مکمل اولان طالع لر تحصیل منتظم اولان مکتب لیلجمن بونظریه
 پک دوفری بدر. فقط بزم پک چوق مکتب لیلجمن زده عرض ایتدیگم کی
 نواقص معنویه پک چوقدر. بونلری اکمال ایتک انجمن بو چاره تی تکلیف
 ایدیبورم و نظارت جلیه دن، هیچ اولمازسه کله جک سنه، بویا ده
 برپروگرام تنظیم و احضار ایدرک مجلس مبعوثان دوفینی استرحام ایلورم.
 عبدالله عزیزی فندی (کرناهی) — بنده کز سوز ایسته دیکم
 وقت شمس الدین پک قاردمش هنوز سوز سوله به مشردی. آرتق
 او، قیمتدار سوز لر بی ایراد بویورمش اولدقردن، او سوزلری
 تکرار ایتکدن اجتناب ایدر و مطالعاته بوتون موجود جمله اشترک
 ایلرم. فقط پالکز بو مطالعاته بعضی شیلر علاوه ایدیه جکم. افندیله
 بوکون عماره پالکرا اشخاص و اموال اوزرنده مخربیات احرا ایتیه مشدر.
 حریم، اخلاق اوزرندهده پک چوق تجر بیاتی کوریلکده در.
 هیچ دکله، استقبالی قورتارمقلمش؛ اوزریمزه ترتب ایدن
 و نلأ نلأ ک مملزندن اولوبور و بو نلأ نلأ ک ایضایهده،
 مکتبلردن باشلامقده اولور. چونکه، بو کون مکتبک
 استقبالی، مکتبلر ده تحصیلده بولونان ذواته تودیع ایدیه جکم.
 هیچ دکله مکتبلر ده بولونان چوجوقلر میز و عصرک ایجاب ایلیه
 متناسب بر صورتده مشدرورده، المزه قالانلری اونلره تودیع ایدرسک
 اونلر، مملکتی کوزل اداره ایتکی اوکر نمش اولورلر. بونک و فوف
 علی پک چوقدر. فقط، بنده کز پالکز برجهتندن محت ایدیه جکم.
 چونکه بنده کز نه اس اساسی اوتشکیل ایدیبور. اوده، چوجوقلرک
 دیانتی بوکتسک و دیانتی خصوصنه کندیلر ف تنور ایتکدر.
 افندیله، کوریلورکه بوکون برچوق قانونلر تطبیق ایدیه به بویور.

چونکه قانونک نفوذ ایدمه دیکی برلرده، انسانلرک مقدسانه قارشى
 اولان اعتقاداتی اجرای نفوذ ایلر. بوده، دیانته مربوط اولوق صورتیه
 اولور. منع احتکار قانونی حکومت بر درلو تطبیق ایدمه بویور و
 قانون، هر هانکی برشکله قونیلر سه نولسون، یته تطبیق ایدمه به جکدر.
 چونکه بونک قسم اعظمی اخلاقیات تعلق ایدیبور. برمسلمان حاللی،
 حرامی طایر سه، حرامندن کندیسنه نه صورتله فنائت کله جکی
 بیلیرسه، طیبی او محرمانی ارتکاب ایتز. قانونک نفوذ ایدمه دیکی
 یرده وجدانک امر اولماسی اقتضا ایدر. ابتدائی مکتبلر نه اوقوتدیر.
 یلاجق درس لرک چوجوقلرک سنلرله متناسب اولماسی ایجاب ایدر.
 ابتدائی مکتبلر نهده هر حالده لسان اوقوتندن زاده قرآن تعلم ایتک ده
 اولادر. چونکه اویشلرده قرآن تعلم ایتیم چوجوقلر، بویودیکه
 قرآنی تعلم ایدمه مزار. هر حالده کرک نموه اولسون و کرک اولسون،
 ابتدائی مکتبلر نه لسان اوقوتدیر لمامق اقتضا ایدر. چونکه بویاشده
 بر چوجوغک دماغی، هم لسانی وهم دیگر فنونی و عینی زمانده
 قرآن و علوم دینی به تعلق ایدن درس لری، استیضاه کافی دکلدرد.

چونکه او ترازو اوقدر تلقنی چکمز

اگر اوسنده قرآن اوکر نترسه اون، اون بش یاشندن صوکره
 قرآن تعلم ایتک کندیسنه آخیر طیر. بناء علیه مکتب ابتدائی نیک
 صوکره زمانلرده قرآن تعلیمی خصوصندکی اعتنا سنک آز اولدینی
 کوریبورم. امتحانلر نه بولوندیغ چوجوقلر، قرآن اوقومده پک
 چوق کوجک چکبورلر. حال بوکه قرآنی اوقومق اوزریمزه واجبدر.
 چونکه برچوق عبادات بوسورتله اجرا ایدیلکده در. بناء علیه
 بنده کز مکتب ابتدائی لرده کی تحصیلک سن ایله متناسب بر صورتده
 تنظیم و تصنیف ایدلمسی طرفداریم. طیبی ابتدائی مکتبلر نه دیانت
 تلقنی ایدن درس لره چوجوقلر تنور ایدمه مزار. چونکه بوردسره هنوز
 اونک دماغیه متناسب دکلدرد. اوکا بو خصوصده عملی درس لر
 ویرمک اقتضا ایدر. بویه عملی درس لره چوجوقلر دهی حسلر
 تلقین ایدلش اولور. فقط بوکون برچوق ابتدائی مکتبلر نهده جامع
 یوقدر. کندیسنه یاقین جامع اولمایان مکتبلر ده، نماز قیلنه مخصوص
 بریر آیرمق واوراده ادای صلاه ایتدیرمک لازم کایر. چوجوقلره
 نماز وسائر عبادات حقنده کوجو کدن حیات ویرمک اقتضا ایدر.
 بنده کز بوسنه کز دیکم بعضی مکتبلر ده مع التأسف، جامع اتخاذ
 ایدلمسی لازم کن برلر کتیار و محتمس ایخاذا ایددیگنی کوردم. معلمی
 فلان بری ده جامع پلاحتز، بورادهده بعضی شیلر تمثیل ایدیبورز
 دیدی. فقط کوریلورکه مملعهده اساساً اوحس یوقدر. طیبی اوحس
 چوجوقلره ویرمک ایسته مه بویور. بناء علیه اولجه مملعهدهده وحیایک
 اوپاندیرلمسی ایجاب ایدیبور. بو مکتبک تر قیسنک اس اساسی
 دیانت تشکیل ایتدیگنده شبه یوقدر. نظایانلری بعضی ذهنلرک
 صاپلایدینی بر فکر وارددرکه هر حالده بوارده دکلدرد. پالکشدر.
 دیانت، هیچ بر وقت ترقی مانع دکلدرد. اگر دیانت مانع ترقی
 اوله ایدی ایدلش حکومتک نارنجده کورسردی خار قارلرک حوده
 کله می لارم قایدی. بناء علیه نظایانلری ظهور ایتش اولان
 بو فکر، وارد دکلدرد.

اولادقدن و بو مکتبیری آجاق و سائط بولونماقدن سوکره طیبی بوندن استفاده اولونامه جی کی ، فقیر ملنک بو خصوصه مصروف پاره لری ده هدر اولور کیدر . ن تکیم شمدی اوله اولوبور افندیلر . بنده کز آبدن ولایتده ، لوارده دکل ، حتی آضا مرکز لرنده یله ، اعدادی مکتبیرینک آچیلدنی بیله بورم و بو اعدادیلرک هر بریسنده یالکز اوج ، بش طلبه وارد و بو اوج بش طلبه به مقابلده بش ، اون معلم موجوددر . مثلاً دار برنا اینجده بزراعت مکتبی پایش . شمدی بو مکتب سلطانی مکتبی اولامادنی کی زراعت مکتبی هیچ اولاماز . چونکه زراعت مکتبی آجاق اوله اوج ، بش مملک تمینی ایله اولماز . پک چوق اراضی ایستر ، حیوانات ایستر ، آلات و ادوات زراعیه ، صنایع و ساثره ایستروها پک چوق شیلرده احتیاج واردر . چونکه بزراعت مکتبنک مکمل بر حاله آچیلایلمه سی ایچون بش ، اون بیک لیرابه احتیاج واردر . کذا صنایع مکتبیری ده بوله در . بر میرخانه آجاق ، یالکز پراچ کتابدن دمیرچیلک دأر بش اون فکر اوکرنگله صنعت اوکرنش اولماز . شمدی بو پروغرامه کوره مملکتک برچوق پرلرند صنایع مکتبیری آچیلدشر . عجباً بو مکتبیر چوقولری صنعتکار پاه سیایلری ؟ طیبی یاپمازلر . چنتجده یاپمازلر . دیمک بو مکتبیرک کرک پروغراملری ، کرک محیطده متخصص معلملرک فعدانی دولایسه بر موفقت تأمین ایده مه جی معلوم اولدنی ایچون بونلرک وجودندن فائده بو قدر . بناء علیه بنده کز ، بو خصوصه مرعی اولان قانونک موقع مرعیتدن قالدیرلانی تکلیف ایدرم . اگر زراعت مکتبیری آچیلارک زراع چوقولرینک چنتجیلکی فری صورتده یاعاملری مطلوب ایسه بو ، بوله متفرق صورتده مکتبیر آجاق صورتیه دکل ، بالکس بو مکتبیر توحید ایده لیرک ، تخصیصاتلر به و لایته بر عملی زراعت مکتبی آجاق صورتیه یاللدیر . اگر پاره مز ولزایه واکر متخصص معلملرده موجود ایسه آجاق بوله عملی زراعت مکتبیردن چچه جق طلبه دن استفاده ایده یلیر . زراعت یالکز کتابلردن اوکره لوز ، بالحاصه یالکز تطبیقاته اوکره نیل یور . بنده کز بو مکتبیرک ، فعدانی وسائلدن دولای حق حیاتی اولمادی ایچون بونلرک قالدیرلرک و یاخود بو یاده کی قانونک نظامک ، تمایمک دیکشدر یلرک ده اساسی برطرزده ، احتیاجله متناسب بر صورتده بونی نظارته تکلیف ایدی بورم . شمس الدین بک افندی حضرتی کوی مکتبیرلرندن بحث بووردیلر . بنده کز بوکا ، کویده بکن حیاعده ، پک چوق زمان دقت ایندم افندم . بر معل کوه فیر ، چوقولری اوج ، بش سنه اوقوتیر . نتیجده هیچ بر استفاده تأمین اولونه ماز . قرق ، الی سندن بری اوراده ، ابتدائی مکتبیری موجود اولدنی حالده ، بو مکتبیرک کنادندن مقصود اولان فایده ک تأمین اولونه ماش بولوندنی کور بیورم . چونکه محط ، حانه تریسه سی ، بو مکتبیردن مقصود اولان فایده تأمین ایترمه یور . بالکس چوقولری ، عصرک ایجاباتی وجهه ، اونره معین ، ملی ، دینی ، رفایه ، تربیه و یرمک ایچون ، فصل یتشدریمک لازمدر ؟ ایسته

حضرتلری بعضی نافع کتابلرک طبع ونشرندن دولای اعتراض ایندیلر . بنده کز ، هر حاله مکتب کتابلرینک اوجوز فیتانه چیقارلمه سی معارف نظارتندن نمی ایتمکله برابر پاشا حضرتلرینک بو مطالعه لر به اشتراک ایتمه یچمک . افندیلر ، مملکتده عرفان یالکز مکتبیرله اولماز . اونک دیکر بر یولی ده واردر . اوده قیمتدار اثرلرک مملکتده نشر و تمیمی در . معارف نظارتی بو خصوصه نه قدر فعالیت کویترسه اوندن دولای کندیرلرته اودرجه متتدار قالیز و بونک ایچوندرکه بنده کز بالحاصه ناظر سابق شکری بک افندی زمانده تأسیس ایدلش اولان بعضی مؤسسولرک اده سی خصوصی استرحام ایده جیمک . شکری بک بر چوق علمی جمعیتلر تشکیل ایتمده . بو جمعیتلر ، مملکتک اگ چوق محتاج اولدنی فعالیتلرله مشغولدر . بونلر آره سنده املا ایچمی ، لغت ایچمنلری و دیکر ایچمنلر فعالیتله چالیشیورلر . امیر ایدرزه معارف نظارتی بونلرک یته فعالیتلری تزید اتسون و هر حاله مملکت قیمتدار اثرلر اهدا ایده یلیرلر سیایی تهیه اتسون . ابتدائی ندریساتدن بحث ایدرکن ندریسات ابتدائی قانون موقتندن ده بحث ایتمک ایستر . بوقانون نشر ایده لی خیل زمان اولدی . مع الأسف هنوز مجله کتیرله دی . فقط تطبیقاتی بعضی ماخوش تأثیرلر بر افندی ایچون نمی ایدرزه معارف نظارتی بونی بر آن اول مجله کتیرسون . بوقرنامه ک اون یشنجی ماده سی هر برده مختلف صورتلرله تفسیر اولوبور . حتی استانبوله بیله غریب غریب تجلیابه معروض قالیور . هر حاله مجلدن کچیرلمه سی اوکا بر شکل قطعی ویرلمه سی اقتضایدر . رحمی بک (ازمیر) - افندم ، مکاتب تالیسه دمیدر . بوقسه ابتدائی صنعتدنیمیر قطعاً تفریق ایده مه دیمک بر صنف مکتبیرلرمن واردرکه بونلرده لوارده اوله موجود اولان بش سنه ک اعدادیلری اختلاف ایندی ، معارف نظارتی ولایت مرکز لرند . کی بدی سنه ک مکاتب اعدادیه یی سلطانیله قلب ایتمک صورتیه تشکیلاتی ایتمک و مکتبیرلرک پروغراملری اصلاح ایندی ، اعدادیلری باشقه برشکله افراغ ایتمک ایسته دی ، ویدی که مملکت زراعت مملکتیدر ، زراعتک ترقیبی ایچونده صنعتک ترقی ایتمه سی ایجاب ایدر ، تجارت ، طیبی زراعتله برابر کیدر ، بناء علیه مملکتک مختلف پرلرند کی سلطانیلری زراعت ، صنعت ، تجارت مکتبی حاله افراغ ایده ؛ بو سایه ده مملکتی تشکیل ایدن کنته زراع ، ده متفنن ، ده منور اولسون ، زراعت ، صنایع و تجارتده مطلوب اولان ترقی به اصل اولایلسون . فقط افندیلر بو کون ، - عدوی بیله مه دیکمدن دولای سوبله میورم بلکه سگانه ، طغصاه باغ اولان لوارده موجود بولونان اعدادیلرک بردن بره زراعت ، صنعت و تجارت مکتبی حالته افراغی نمی ایتمک عجباً نظر ایتمده اولدنی کی . فعدایه ده موفقتی تأمین ایدر بر اصولیدر ؟ آوروپا بک بعضی مملکتلر بنده بلکه بوقبل مکاتب واردر و بو مکتبیر اونلرک احتیاجه ، محیطه موافقتدر و اورارده موفقت تأمین ایتمدشر . فقط بزم مملکتیزده ، نه ثروت ملیه من ونده وسائط اختصاصیه من ونده تشکیلات و وسائطلر بو کی مکاتبک اوله آرزو اولوندنی کی مکتبیرینه امکان برافه مقدمدر . پروغرام کوزل اولاییلر . فقط معلم

تکمالات فسانیه فی کمال ابدہ کہ پیشمہ ہی لازم کن ذواتدن شکایت ایدیور۔
 بوتون مکانیک، مدارسک، مؤسات علمیه نیک مآذونینی بویله در دیمک
 ایستہم . بوندہ هیچ اصابت اولاماز بر قسیدر . زیرا اوقواعد
 اولترده او حسن عالی اخلاقی تہیہ ایتہیور .

ایکنجیبسی ، عمومی اولان قواعددر . بندہ کزہ کچن سئودہ
 عرض ایتشدہم وبوستودہ تکرار ایدیوروم . افتدیلرہ ، اکملت عثمانیہ
 رهاکار بربول لازم ایسہ ، اوت تکملات فسانیہ خادم دستورلری
 اھا ایدرہک ، ملت اوزرندہ شفیق ، رفیق ، ملتیسون آدملریشدرملہ ،
 فقط جرائمی عفو ایدیگر ، مکاتب حاضرہ نیک جہلسنک بردن نصفی
 طی ایدرہک بوتلرک رینہ اقتصاداً ملتک کیسہسفی طولدرہجق
 دارالصناعہلر تأسسنی ایستہیورم . (دوغری صدرلی) بر مکتبتدن
 چیشمش ومکتبتدن آلدینی قواعد تکملات ایلہ کندنی وملتی بختیار
 ایدہجک بر مخترع ، بر فایزاتور ، بر موجد نشأت ایدرہک بن
 فلان مخترع وفلان موجد کئی تیشہجک دیبن کیسہ واری ایتدہم ؟
 رجایدیرم ، بونلرده اگر بویله برغایہ اولمازسہ زویہ دوغری کیتدیگمز
 تعین ایتز ووبویلدہ بہودہ چریشہجنز . شمس الدین مک افندی
 برادریمزک مطالعاتی انشامالہ ساحۂ قوودہ قالماز . فہلہدہ انتشار ایدر
 ومثلہ بویکی اساسہ ارجاع ایدیایرہسہ حسی ، دینی ، انسانی و اخلاقی
 بر نتیجہ اہصال ایتک اساسی ، امیدم کہ مجلس عالی دہ نظر دقتہ
 آلیر وبوکا بوندن سوکرہ رعایت ایدیلہجک در . ایکنجی درجہ دہ موجود
 فنون علمیدہ ایکی شنبۂ علمی کالہسمی اساسا در . سوکرہ افتدیلرہ ؛
 شمس الدین مک برادرمن برشی دیدی . اوندن بحث ایتدہن کیسہ بہجک .
 شو بجران اخلاق ایکی مؤسسہ دہرہ ؛ برسی مکتبدرہ ، دیگر
 مدرسہ لردہ ؛ دیدی . بندہ کزہ بوسوزک بوسورلہ کچسہسنہ مجلس
 طابیکدہ طرفدار اولہجنہ قانع دکم . مکتبدرہ اولان قسنہ طیبی
 بندہ کردہ اشتراک ایدیوروم . اورالردہ فایہ تعین ایتہمش ، اولک
 ایچون بویلہ کیدیور . فقط مدرسہ لہ ایچون بویلہ اولدی ؟
 مدرسہ لک فایہسی ، رزمانلر معین ایدی ، یالکز شمدیکی حالہ معین دکم .
 مدرسہ لہ ، شمدی فایہسنی قائب ایتش ، پوسلہسنی شاشیرمش
 اولہرق کیتدیکی ایچون بندہ اوسوزلرینہ اشتراک ایدیوروم . فقط
 وقتیلہ مدرسہ لہ ، شمس الدین مک دکم ؛ ملککتدہ الک بوسکک معاملات
 وادراک ایلہ تزن ایتش برلسانیلہ مدرسہ محمولہ تعریضہ جرأت
 ایتزدی . مرحالہ شرق ایلہ غربک تکمل ایتش بردمانی اولق
 اعتباریلہ شمس الدین مک برادرمن مدرسہ مک محمولیدوروشمس الدین
 مک برادرمن مک مدرسہ لہ اسناد ایتکلری اوقصورہ بندہ کردہ اشتراک
 ایدیوروم . چونکہ بوگون مدرسہ فایہسنی قائب ایتشدہر وبناء علیہ
 اوسوزی سولہسکدہ مئذوردہر . فقط مدرسہ لہ فایہسنی قائب ایتدیکی
 زمانلر اودن نظری اولہرق پیشہ جکر شفیق ، رحیم اولق اوزرہ ، بوتون
 مناسبہ تأیید واجباتی نام ایدہجک قدر خاطرات برافش آدملر ایدیلر
 ویاخود عملی اولانلری بر مدرسہ دن چیشمش وپانسدہ کی دکاہیکہ کورک اورادہ
 سنتکارلق ایدر واطاعتی کیتدیور وملتہ حق تمنی اھا ایدر برحالہ

ایدی ، اوقوت بویلہ ایدی . شمدی بندہ کزہ بویلہ ایدیوروم . بوندن
 نظر دقتی جلب ایدرک ومجلس طابیکدہ بوسوزلرک سولہ نیلوب
 ساحۂ امکاندہ تطبیق ایدلہسنہ آرتق امکان قالدینی وبالنتیجہ
 ملتکدہ تحمل اولادینی سولہ بیک بونک برآن اول موقع فصلہ
 وضعی طلب ایدرم . بوندن باشقہ خارجہ برشی دوپویوروم وبوندی دہ
 ناظر مک افندیبن سؤال ایدیوروم ؛ اگر بویلہ ایسہ واسفا ،
 دیہجک . مکاتب ابتدائیہ مآذونینتہ بر مخرج کوسترلہ یور . بر جوجق
 مکاتب ابتدائیہ کمال تحصیل ایدیورہ سوکرہ بررہ قبول ایدلہ یور ،
 سلطانیلرہ کیرہمہ یور . برنجی ، ایکنجی صفہ کیرہریک ، باشقہ یورہ
 کیرہمنسک ، دیورلر . اگر حقیقۂ بویلہ ایسہ یازیق . یعنی هیچ بر مؤسسۂ
 عرفان ، مکاتب ابتدائیہ مآذونینی ، لسان تلمیح ایتدیکی ایچون ، قبول ایتہ یور .
 بویلہ ایسہ تحصیللری ہدر اولماق ایچون هیچ اولمازسہ بوتلرکدہ
 کندنی تحصیلرینہ موافق صورتدہ مادل برصفت سلطانیلہ آخاری
 چارہسنی تأمین بوپورسونلر . بر رواجی دہ سولہ بیک سوزیہ ختام
 وریوروم . (مذاکرہ کافی صدرالی)

حلمی مک (بصرہ) — افتدیلرہ ، معارف حقندہ رفقای محترمہ مک
 بوکرسی ، ملتدن سولہ دظری سوزلرہ نامیلہ اشتراک ایدیوروم . یالکز
 بر ایکی قطعہ حقندہ معارف ناظری وکیل مک افندی حضرتلرینک
 نظر دقتلری جلب ایدہجک وسزی ، مساعده کزلہ ، آز برمدت
 بندہ مشغول ایدہجک ، افتدیلرہ ، معارف عمومیہ نظرات جلیبہسی
 بودجہسی ، ہوسنہ ۱۰۶۰ ۱۰۷۰ ۱۰۷۲ ۱۰۷۳ ۱۰۷۴ ۱۰۷۵ ۱۰۷۶ ۱۰۷۷ ۱۰۷۸ ۱۰۷۹
 بالغ اولارق گلشدر . بوضعی آفتشارلہ قبول ایدہجکمز
 طیبیدر وانشااللہ معارف بودجہسنہ دکم بر میلیون . بونک
 بر ، ایکی ، اوج مثلثی کورمکہ میبای بولواجتمزی امید ایدرم .
 اسباب خلقت کائنات اولان معرفت ایچون تأسس ایتش
 بر نظارتک بودجہسنی احتیاجات حاضرہ ایلہ متناسب بر صورتدہ
 یوکسک کورمکی ہمیز آرزو ایدرز . بندہ کزہ معارف فایہسی
 ندن عبارت اولدینی عرض ایتک ایستہ یورم . دیانت اسلامیہ ، بوتون
 مسلمانلرہ تحصیل علم ایلہ توحیدی امر ایلہدیکی قانون اساسینک
 اون آلنہی مادہسنہ تبعۂ عثمانیہ نیک تربیہسی برسباق اتحاد
 وانظام اوزرہ اولق ایچون انضا ایدن اسبابہ ثبت اولونہجق
 دنیلور . بندہ کزہجہ ملککتی قورقاراقق یکانہ طریقہ واسطہ
 معارفدر ؛ چونکہ ترقیات یکدیگریہ سرپولدر . معارف ترقی
 ایتدیگہ تجارت ، صنعت ، هیچ برشی ترقی ایدہمن . بونک ایچون
 بوترقیاتک اساسی معارفہ مستند اولدیندن ومعارفدہ اساس ،
 ملتدہ وحدت فکریہ تأسس ایتک ایجاب ایلہدیکندن وپوزدہ قانون
 اساسی تصریح ایتدیگندن ومرحالہ ملککتدہ وحدت فکریہی
 تأمین ایتک اک مهم بروظیفہ اولدینی ایچون وودہ مکتبدرہ مطلملرک
 سلاک صاحبی اولارق بیشمش ووفکر ایلہ بوسلکہ سلاک اولش
 بولونمالرلہ تأمین ایدلہجکی ایچون دارالمطبعیلرہ ودارالمطبعیلرہ
 ملککتدہ وحدت فکریہی تأمین ایدہجک اساساتک وضع ایدلہسنی
 تمی ایدیوروم .

روده مملوك ترقى و ترفيع خصوصاً سنده ، فلان و يافلان زمره به ويا اوجاعه منسوبيتي دوشو هه ملير . مطلقاً تلم نقطه نظر ندن يا خاله ديكي خدمتاره مقابل مسلكنده حق ترفيع و ترقى آرا مایلدر . چونكه بعض ذهنتلره تصادف ايتدم و كوردم كه اكثر زياده منسوبيتي نظر دفته آلاق اولودن بورومك ايتسه بورلر . حاله بوكه مملينك ترقيسي هر حاله صرف كندلر بيه توديع اولونان و طيقه نظر ندن اولوق لازم گلير .

مكاتب ناليه و عاليه دن شمس الدين بك افندي بك كوزل و غايت واقفانه بحث بوروديلر . بنده كز مكاتب ابتدايهده يا نالاسي لازم گلن اعتنائتي چله سته ترجيح ايديبوروم . چونكه مكاتب ابتدايهده تحصيل مجبوريدر . چو جو قاري مجبوري اولارق تحصيله كوندر ديكمز بر مؤسسه ده اوكره نلسمي لازم گلن هر ششي تعلم ايتك ايجاب ايدر . مكاتب ابتدايهده چيقدن سوكره هر چو جوق آرتق مكاتب رشديه و اعادايه به كورمك ايتسه من . بر صنعتله و يا خود يا باسك زراعتيله اشتغال ايتك ايتسر . اونك ايچون اس اساس ده مكاتب ابتدايهده . مكاتب ابتدايهده عملي بر شكلده چو جوقره حسيات دينيه و برلمسي اسبابه توسل ايدلسمي معارف نظارتندن طلب ايديبوروم .

الياس سامي افندي (موش) - وقتك دارلني ، مناقشاتك چوقلني ، حددن فضله اولديني جهته - بيلم فضله اولديمي ؟ - مجلس ماليه بو اوسانچ گلش ايتسه بنده كز ايچون وقتي اشتغال ايدجك موضوع قانلادي ، ظن ايدرم . يالكر مساعده بورويلورسه برايكي سوزده بنده كز سويليم . (هاي هاي صدالري) افنديلر ، مشروطيتك اوچي سنه حياينده بولويسوز . بالجه بودجهر حقتنده اخوان كرامك بو محفل مليده اظهار ايتديني آمال و نيتياني سقف حاضر ك ، برساحه محصورنده قانلي هلكه سندهدر . چونكه اون سنه دن بري بوتون اخوان بوتون ملك روحندن نيمان ايدن آدل و افكار و مطالعات شخصيه لرني بوراده درميان ايديبورلر . آرقداشلا اوني تقدير ايديبورلر . ناظر بولونان ذاتده كال تقدير ايله اوني ديكله بور . يالكر ، ضبط جريده سته كچمكه قاليور . ساحه قله چيقيمايور . چوق تكرر ايدن و ساحه قعليانه كچمه بن بويه آمال مليه ، ظن ايدرم ، بزم ايچون فنا بر نتيجيه معنويه توليد ايدجكدر . (دوضري صدالري) اگر مجلس طالي بو طرزده دوامتي آرزو ايتجه بورسه - كه بالطبع هيچ بر فرد آرزو ايتسر - بوكا هاند سويليه بچكم سوزلري ديكله سون و برحق ملي اولارق مجلسك شوجيهتي نظر دفته آلامسي تكليف ايديبورم كه اوده ناظر حاضر و يا خود كله جك هر هانكي بر ناظر بوراده منطقي بر صورتده شمدي به قدر عكسه مجلسي اقتاع ايدمه مديكي بالجه آمال مليه ني ، ملت ، ساحه عمده ، ساحه فلهده كورمك ايتسه بور . مادام كه برا كثر ايت مليه شوسورنده قرار و بريور ، بو قرارك يالكر ضبط جريده سنده قاناسي ، ظن ايدرم ، هيات هئايه يني بك زياده دوشوره جكدر . افنديلر ، هر بودجه بر فايه كوره تنقيد ايديلير . ناهه بودجه سي كير گلز تراموايلردن ، داخله بودجه سنده امنيت هموميدن بحث ايديبورلر . لکن معارف بودجه سي فلنجه ، مكاتبك ، معارف حاضره نك شو ويا بو انواع و اشكالندن

بحث ايديلور . بنده كز چه معارف بودجه سنك فايه سي تعين ايتجه مشدر . اونك ايچون داتما اشكالندن بحث ايديلور ، فايه سندن هيچ بحث ايدله بور . اوت ، روحلر بزه شويله بر باق جوق اولورسه ق معارف حاضره نهدر ؟ ملك هئايهده شمديكي شكلي آلان و اون سندن بري دوران ايدن اوفايه كه هيچ بر بودجه به ، هيچ بر ضبط جريده سته كيرمز - بو فايه يالكر هر متفكر ك ، هر ناظر ك ، هر فرد منور ك فلينده منقشدر . اوفايه نهدر كه اوكا كوره معارف نظارتي تنقيد و مؤاخذه ايدلم ديه دوشونبوروم . شيمدي به قدر معارف بودجه سنده فايه اولارق كوريلن شي اوقوره ، يازار اولوق متفكر و منور ، مأمور يتشدر برمكدر . يعني دائره سي بو فايه يي كچمز . بن معارف نظارتنده فايه آزار كن يالكر بوني بولويوروم . يعني متفكر اولوق - كه بو تصديره يني چيقتشدر - منور اولوق ، اوقور يازار اولوق و الكسوك اولارق مأمور يتشدر برمكدر . باشقه بر فايه يوقدر ، يا خود بنده كز بيلمه بوروم . بنده كز بوندن دولايي بك اليه ، بك آجقيلي بر نتيجه قارشوسنده اولديقمزي كوريبوروم . افنديلر ، علم و معرفت گه سي آتنده طولانله جوق بالعموم فنون و قواعد بشريه ايكي شعبه اقسام ايدر . باشقه بر شعبه سي ، بنده كز ك كندسي ادما و اسرار جمه ، باشقه بر شغل ثلثي يوقدر . بوسورنله كندجه بولدين فايه تعين ايدرسه ، او هدفه دوضري و يورويه جك كيم اولورسه اولسون هر هانكي بر ناظر ، بولني قان ايتجه بهرك پروغرامني اوفايه كوره تنظيم ايدركيدر . بوقسه مأمور ، كاتب ، متفكر ، منور ، شاعر ، اديب يتشدرمك هر زمان علم و معرفت گه سي آتنده طولان بالعموم فنون و قواعد بشريه نك فايه سي اولاماز . او فايه بر قمتل فايه دكلدر . علم ، معلوم يالكر بوزدر و غفويكزي احترام ايديبورم كه بيلمك ، معرفت يته اومنائني بيلمك يعني دماغ ، بر طاق معلومات و محفوظات عاليه ايله متحلي و متصف اولوق ديكلدر . افنديلر ، ايتسه بو دماغ بشري احتوا ايدجك معلومات و محفوظات و مكتسبات بشريه ايكيه آيريلير . تكملات فسانيه به خادم اوله جوق شيلركه نظريدر ، ترقى و سعادت بشريه به خادم اولور . ايكنجيسي ده يته تكملات بشريه و فسانيه به تعلق ايتمكه برابر ملك تمالينه خادم اولان قسمدره بوكا علم ده ديمك موافقدر . ذاتايش عصره بشي آلتني بوز سنه به قريب بر نارنجده صنعتاره ده علم مامي و بريليوردي . اوتارنجده ايرمشار صنعت نامي قومشار اصل صنعتك اسمي ده حقيقه علم ايدني . بوقسه نظر ندن دوشو بجه بالجه بشري اولان معارف فايه سي ايكي اوله جوق . تكملات فسانيه يعني اخلاق و فضائل انسانيه به خادم اوله جوق نظريات و ايكنجيسي ده برمقي سمود ايديه بيله جك قواعد عمليه كه صنعتاردر . ادما ايديبورم كه علم مامي آتنده بوندن باشقه هيچ رشي يوقدر . حاله بوكه شيمدي معارف نظارتك اون سندن بري - ايتسه رسه كز ايكي اوچ عصر بو قاري كيدلم - تكملات فسانيه به خادم ديه يتشدرديكي قوايك هينندن جنالقم فنا بحث ايتك هر حاله حدمك فوقندهدر . فقط بالخاصه سوك زمانورده افنديلر ، هر كون مجلس آجيدجه كرك خصوصي ، كرك رسمي اولورق بولمت كيمن شكاييت ايديبورم بولمت متفكر ، منور ملكك فوقنده ، والي ، متصرف ، مأمور فلان كبي

رئیس — مذاکره نك كفاي رأيه قونولاز . ناظر بك افندی جواب ویره جك .

نافه ناظری و مصارف ناظر وکیل علی منیف بك — انقدم ؛ بیان اولونان مطالعات ، مكتبترك تشكيلات و تدریساته تعلق ایدی بیور . بر جوق مطالعه لر بیان اولوندی . شهسز هسی ده نایت قیبتدار و بناء علیه حکومتجه نظر دفته آلمغه شایان مطالعه اندر . شهسز بوتارک هسی ، نظر دفته آله جقدر . شو قدر که بوتشکيلات و تدریسات سائله ، اساساً نظارتجهده اوته دن بری نظر دفته آلمش و تدریسات سائله ، نایه و نایه بی متضمن ر معارف عمومی لاجه قانونیسی حاضر لایقه مدهر . بو معارف عمومی قانوننده مكتبترك بالموم تشکيلات و تدریساتی کومتر — لکده در که ان شاه کله جک سنه ایلک اجناعتده مجلس عالی به قدیم ایده جکر . او قانونده مكتبترك تشکيلات و تدریساتی و پروغراملری حقه مدهاداری و علمی ایسته دیککز قدر مطالعات در میان ایده بیلرسکز و بورادده طیبی مذاکره جریان ایدر و هانگی اساس تقرر ایدرسه ، او اساسات داره سنده نظارتده حرکت ایدر . (موافق سدا سی)

رئیس — بوپورک حاجی امین بك . حاجی محمد امین بك (موسل) — افندی لر ، هینز بیلپورزه شمدی ، بر ملی اقتباه و بر ملی انقلاب دورنده یاشا بیورز . بو صوره ده حکومتز و حکومتزك شجباری آره سنده فصالت و موفقیتی ایله بر موقع مختار طوبان مصارف نظارتز بزه ایکی شی صومشدر . بوتك برنجیسی نور ، سبلك بیلدز و کونش لردن دها الهی بر نور ، چونکه معارف نظارتز تصدیق ایتمشدر که شرق به غرب آره سنده درت عصرلق ر فریق تکامل وارد . غرب ، بو درت عصر ابرچریسنده بیک مجددرله خراهرلری بقیش ، علمجه درله حقیقتلری فتح ایش . حریت فدائیلرله حقوق الهه ایش ، حاکمیت ملیه اساسه مبتنی عادل حکومتز قورش و اوندن سوکره پارلامنی کوزلرمزی قاماشدیران بو یکی دنیا ، غرب دنیاسی وجوده کیشدر . بو نلردن دولای مملکتک کنج لرخی ، غربه بو نوری آلوب کنترک ایچون بوللاورکه بوندن دولای حکومتی بو تون حرمتله سلاملارم .

ینه حکومتز بزه ، ایلک باندنی کوندن بری سوغه بن مقدس بر آنتشی ویرمشدر . زرا حکومتز ینه قامشدر که ، زمانز ملیت عصریدر . هر ملت حسابات دینه و اخلاقیه سیله ، روابط انسانیه و ادبیه سیله ، عنفات و خاطرات عرفیه سیله ، محبت ملیه و وطنیه سیله یاشا بیلیر . هر لره کندلی ملتربنه بولمز روحی آخچ آلتون سازلرنده جالده قلمی ملی ترانه لرله ویرمشدر ، میکس وچ هر کندلی مظلوم واسیر ملتربنه ، ینه بولمز حریت و استقلال عشقی ، اوزاندقلمی آلتون قدح لرله صومش لردر . انسانیت ، دنیایور . شه بوقه بو ، برخیلادر ، بررؤیادر . بو کونکی مدنیت ، بو تون بوسلاری اوزرنده یالکز و یالکز قنچ وزنجیر دو کپور . بناء علیه حکومتزك پروغراملرینه بو هانی استهداف ایده جك بر بولده استقامت ویرمسی ، ملی مؤسسلری ، ملی مجموعه لری ابداع ایله مسی ، ینه سلاملا هجق بوک بر اورد . شه سزدرکه بو نور و آنتشه حیات بولاجق اولان نسله البته زدن دها زیاده عز مکار اولاجق ، البته بزدن دها زیاده حق و حقیقتنه حرمت

سوکره افندی لر ، بر آرده تدریسات نایه پروغرامندن بحث ایده جک . مکاتب سلطانیه اون ایکی سنه دن عبارتدر . بوتك ایلک بیس سنه سی تدریسات ابتداییه ، متباقی درت صنفی تدریسات نایه مک دوره اولاسی ، دیگر اوج سنه سی ده دوره عالی سیدرکه مجموعی اون ایکی سنه در . حال بوکه بو مملکتده وقتیه تأسیس ایلمش بر غلطه سرای سلطانیسی واردر . بو غلطه سرای سلطانیسی مملکتک پك جوق منوره متقن ، لسان آشنادوات پیشدرمشدر . اعدادی مکتب لری سلطانی به قلب و تحویل ایدلریقی وقت هیچ اولمازسه او غلطه سرای سلطانیسی پروغراملری دوشونیلرک بونلرله برابر بوجید ایده لرك تنظیم ایلمسی ایجاب ایدردی . حال بوکه بو اون ایکی سنه چالیشان و مکاتب سلطانیه دن اهلیتنامه آلان افندی لر ، یالکز مکاتب عالییه کیره بیلپورلر . بونلر مملکتده ساحه همیشه ، مجادله به آلتق ایچون ایجاب ایدن اجزه الهه تمامیه مجبوز بولغا بورلر و بر مقشبت اوله رق پیشه مپورلر . مکاتب سلطانیه پروغراملرینک تنظیمنده اساس اوله رق مکاتب عالییه کیره بیلیمک اساسی دوشونلش . حال بوکه ، دنیا نك هیچ بر طرفنده تحصیل نالی تعقیب ایدن لرك هسی مکاتب عالییه کیره م . اساساً بو ده طیبی قابل اوله ماز .

حتی مکاتب عالییه کیره بیلنلر ، یوزده سکز ی تحاوز ایده م . بوتك یوزده طلفان ایکیسی یالکز تحصیل نالی ایله قایلر . او ، مملکتده مقشبت اوله رق کندلی همیشه تاین ایدر و مملکتک نافع بر عضو اوله رق چالشی و بویله اولماسی لازم هلیر . بو مکاتب سلطانیه نك درس لری ، وقتیه یدی سنه دن عبارت اوله رق مکاتب اعدادیه درس لردن فرقی دکلدر . حتی وقتیه مکاتب اعدادیه نك بشنی سنه سنده لاقونان حسابك نظریات قسی ، مکاتب سلطانیه نك اون ایکنجی سنه سنده لاقونایور . بنده کز ، بو پروغرامده ایکنجی بر محذوره دها کور بیورم ؛ حکاتب سلطانیه نك دوره عالییه ایکی شعبه به آریلیور ؛ بریسی لوییات ، دیگر ی فنون شعبه سی .

افندی لر ، ادبیات و فنون شهبه لرده عینی درس لر اوقونویور . مثلا حکمت ، کیمیا ، تاریخ کیم علوم ، هر ایکی صنف لره اوقونویور . شهبه لره آریلندن مقصد بو دکلدر . دارالفنونه ، مکاتب عالییه یرشبه مخصوصه ده اختصاص پیدا اتمک ایچون تقریق ایله سی ایجاب ایدر . حال بوکه ، درت سنه اعدادی تحصیل کوردکن آریجه دوره عالییه فنون ایله ادبیاتی آیریدقن سوکره عینی درس لری تکرار اوقومنده ، بنده کز ، پك فائده کورمه بیورم . نایاً دوره اولیده اوقونان درس لر ، دوره عالییه تکرار ایدیلیور . بوندن دولای شاکردانک ده اودرسلر خنده بو یوک بردقت و اعتنا لرخی جلب ایده مپور . چونکه ، اونلرک اساساتی دیگر صنف لره کوردقلمی ایچون اوقندر اهمیت ویرمه بورلر . بناء علیه بو قطع لردنه نظر دفته آلماشی ناظر وکیل مك افندی دن رجا ایدی بیورم . (کافی صداری)

رئیس — انقدم ، سوز آلان دها ایکی آرقداشمز وار . بریسی حاجی امین بك افندی ، بریسی ده حسن فهمی افندی . رجا ایده م . بونلر ده سوله سونلر . (کافی دوام صداری)
حی الدین بك (چوروم) — مذاکره نك كفاي رأيه قولام انقدم . حسن فهمی افندی (سینوب) — بنده کز سوزمدن وازچکیم .

هيج بر وقته تربيه دينيه نك اساسى اولان تلاوت قرآن كرمى
تأمين ايدمن . حتى معلوم طابريكز ، بومكتبرك درس ساعتى
زمانلى ده « ۴۰ » دقيقه ايندرلكدر .

احسان اونيك افندى (ازير) — « ۵۰ » دقيقه در .
حلمى افندى (بصره) — خار افندم ، « ۴۰ » دقيقه در . ايشته
المدكه كى تملبايتامده يازيور . شمدى طبيى تنفسه چيغمش اولان
افنديلر ، البته بش ، آلى ، يدى دقيقهده صنفده طولبلانق
ايچون غيب ايدلر . اوت چوجوقلرك طولبلانسى ، معلملرك صنفه
كريمسى ايچون هيج اولمازسه يدى سكر دقيقه غيب اولور . شوخالده
مدت تدريس « ۳۰ » دقيقه تزل ايديور . بوسورتله طلبه ، هفتده
بر ره « ۳۰ » دقيقه قرآن كرم ، علوم دينيه او قويه جق . مثلاً ؛
صنفده كى طلبه نك عددى فرق ويا فرق بش اولسون . تلاوت قرآن
كرم ، ديكر درسار كى دكلدر . اوت برمعل ، علوم رياضيه او قومتق
ايچون تحتبه قالفار ، درسنى ورر . الهى ، بوز و بوز الهى طلبده
معلمى ديكر ، تحته كى درسارى بازار واستفاده ايدر . فقط قرائت
درسلى ، خصوصيه قرآن عظيم الشانك تلاوتق ايچون هر حالده
معلم او افنديلرى برر او قوتلر او نارك نمازسه له نيله لرى آكلامق .
اونارك خطالارى تصحيح ايتك مجبور ايتنددر . بناء عليه ، اميد
ايديورم كه ، كرك نمونه و كرك آلى منقلى مکتبده شو قرآن كرم
ومعلومات دينيه ساعتلرنك قضان اولدينى هيئت جليله جهده تصديق
بو يوريلور (هاى هاى صدارى) ونظارت جليله ده بو قطعه دأر
ايجاب ابدن تصحيحات وتمديلاتق بايار .

افنديلر ، مساعده كزله ده ابيض شيلر عرض ايدم . چونكه
بو ، غايت اهميتلى بر مسئله در . كرك تدريسات ابتدائيه ، كرك
تدريسات ناليه پروغراملرن دن بحث ايدم . بوكون مکتبده كى
دوره تحصيللرك بر آرز ده ا اصلاح ايدلمسى لزومى قناعتندم .
صدراعظم پاشا حضرتلرى اراده سنيه قرائت بو يوره جقلردن .
حق كلامى محافظه ايتك اوزره سوزيه ختام ورييورم .
— مجلس عمومى مدت اجتهادسلك مارنك اوده سنه قدر نمبر
ايدم . كى ميين اراده سنيه حضرت يادشاهينك قرائتى
صدراعظم وداخيله ناظرى طلعت پاشا (ادرنه) — اراده سنيه
حضرت يادشاهى بو او قوروم :

اراده سنيه حضرت يادشاهى

يك اوج بوز اوقوز دوت سنسى موازئ هموميه قانونك اكلال
ترقيه و مذاكره سى ايجره مجلس همومينك سنه مذكوره شاملى نوباننده
ختام بولدميه اولده مدت اجتهادسلك اوده بسه كونه صبردى
شيب اولتمشدر .
بر اواده مركز مجلس هموميه قرائت صدراعظم مأورده .
۱۴ جادى الاول ۱۳۳۶ ۲۶ شباط ۱۳۳۴

محمد رشاد

شيخ الاسلام ووقف ماون ناظر وكلى صدراعظم وداخيله ناظرى
موسى كاظم محمد طلعت
مدله ناظرى وشو واى دولت رئيسى وخارجيه ناظرى وكلى بحريه ناظرى حريمه ناظرى
خليل احمد جمال انور
تجاره وزاعت ناظرى نافع ناظرى ومعارف ناظر وكلى ماله ناظرى
مصطفى شرف على منيف جاويد
پوسته و تفراف و تلفون ناظرى
حسين هانم
(اراده سنيه حضرت يادشاهى قائماً استماع اولوندى)

لوايح قانونيه مذاكراتى

— معارف نظارى بوردسلك بغير مذاكره سى
حلمى افندى (بصره) — افندم ، تدريسانده اساس و فاه نك
تربيه مليه ، تربيه دينيه اولديفته تماميله قناعت حاصل ايدلمشدر .
بونك ايچون تدريسات ابتدائيه پروغرامنه كچورم . خصوصيه نمونه
مكتبلرته تاند اولان قسمنى او قويه جقم . قرآن كرم ومعلومات دينيه ،
دوره اولى برنجى واينكجه سنلرنده برر ساعت ، دوره متوسطه
برنجى واينكجه سنلرنده اوچر ساعت ، دوره طاله برنجى واينكجه
سنلرنده اينكيشر ساعتدر . افنديلر ، ايشته كورسيورسكركه بو پروغرام ،

ثانياً حفظالصحة درسلى وار . افنديلر ، تدريسات ابتدائيه آلى
سنه دن عبارتدر . فقط بو يالكز آرى مکتبده در . مكاتب سلطانيه نك
ابتدائيه قسملرى بشر سنه دن عبارتدر . بونلرك هيج بريسنده
حفظالصحة درسى كوسترله يور پروغرامده يوقدر . حال بوكه
حفظالصحة درسك مکتب پروغراملرنده بولونماسى وچوجوقلرك
كوجوك ياشده محنتك قدرينى وامراض مستوليه وعاديه دن تحفظا ايچون
ايجاب ابدن تدابيرى اوكره بوب بيلمسى ، يك طبيى وحى مجبور ايددر .
بو حفظالصحة درسى ، اولكى پروغراملره ، مكاتب ابتدائيه پروغراملرته
قونولمشدى ، ظن ايدرم . مقام مائدى ، بوجهى ده نظر دقت و اهميته آيزر .
برده افندم ، نمونه مکتبلرنده وهر مکتب ابتدائيه ك اينكجه
سنه سنن باشلايان رلسان تدريساتى مسئله سى واردر . بنده كز لسلك
عليهنده دكم . اكر بولسان تدريساتى ، نمونه مکتبلرنده ايا ايدلمه جكه ،
هيج اولمازسه سلطانى مکتبلرنك ابتدائى صنفلرته ده قونولماليدر .
افنديلر بو ، او قدر تضاد تشكيل ايديورمكه : نمونه مکتبلرن دن چيغمش
بر افندى ، بش سنه فرانسه جه ويا خود آلمانجه او قوش . سلطانيه
كيتديكى وقت ينى ناليه برنجى صنفده ينه اولساك « آلفاه » سنن
باشلاور . اولطلبه نك بش سنه در او قودينى ويا ايشدينى شيلر .
قطعياً نظر اهميته آلمان يور واونك اراده هيج بر موفى بولونما يور
بوده نظر دقته آله جق اهميتلى بر مسئله در .

امكان بودند . فقط نظارت ، هر حاله بو مشاوردن ، صورت
جدیده ، استفاده ایشدر .
رئیس — باشقه بر مطالعه واری اقدم ؟
باشقه بر مطالعه اولادیندن فصل قبول ایدلشدر .
۲۳۵ نجی فصل ، اداره مرکزیه مصارفی : ۱۸ ۶۱۵ لیرا
رئیس — بر مطالعه واری اقدم ؟
قبول ایدلشدر .
۲۳۶ نجی فصل ، مصارف متفرقه : ۶۰۰ لیرا
رئیس — بر مطالعه واری اقدم ؟
قبول ایدلشدر .
ایکینجی قسم - ولایات معارف اداره لری
۲۳۷ نجی فصل ، معارف اداره لری معاشاتی : ۱۷ ۹۱۶ لیرا
رئیس — بر مطالعه واری اقدم ؟
قبول ایدلشدر .
۳۲۸ نجی فصل ، معارف اداره لری مصارفی : ۱۶۲۲ لیرا
رئیس — سوز ایستین واری اقدم ؟
قبول ایدلشدر .
اوجینجی قسم - تدریسات عالیه وتالیه
۲۳۹ نجی فصل ، دارالفنون و مکاتب عالیه وتالیه معاشاتی :
۳۵۲ ۹۱۹ لیرا ۷۶ فروش
نافه نظری و معارف نظری وکیلی علی منیف بک — بوراده بر
تکلیف وز اقدم ، طب فاکولتسی اداره مأمور لری معاشاتی
ماده سندن « ۴۲۰ » لیرا تزیل ایدله بک و آشغیده کی فصله « طب
فاکولتسی اداره وخته خاخر مصرفی ماده سنده علاوه ایدله بک . یعنی بو
فصلک درنجی ماده سندن « ۴۲۰ » لیرا تزیل و آشغیده کی فصلک
ایکینجی ماده سنده علاوه ایدله بک . بوی اجمعه سده قوبوشمشق .
رئیس — اون هیئت جلیله یه صور ادم . بو بوزک ثروت بک .
ثروت بک (طرزون) — اقدم ، بوفصل ، مکاتب عالی و نالیه یی
احتوا ایدیلور . بنده کزک ، مکاتب عالیه یه نعلق عظیمی حسیبه ،
عرض اجمک ایستدیکم جهت ، علی العموم ورنوع مکاتب ابتداییه در .
بوفصله مکاتب ابتداییه دن بحث ایدیشمک سبی ، معلوم هایلیر بدرک
معارف نظارتی بوجه سنده تدریسات ابتداییه دائر بر فصل مخصوص
آچلمش ایسه اوه اوصول مخصوص ، بنه خصوصیتی محافظه ایله مش
اولان بعضی مکاتبه احصار ایشدر . مکاتب ابتداییه ، همومیتله
بودولت بوجه سندن صرفیاتی معارف نظارتیه تودیع ایدیلن بو
بودجه دن چیقمش اولان ولایات بودجه لریه تأمین ایدلشدر . اودرجه
ده کی بزم اسکی ییلدیکمز ابتدائی ورشدیلر و بیکی شکلده کورودیکمز
مکاتب ابتداییه همومیه ایله لوا اعدادیلری ، مصرف لری ولایت لری
خصوصی بودجه لری دن اخذ و بلیغ ایتکده درلر . مصرف مکاتب
بودجه سنده بولو نامامسی ، مکاتب ابتداییه یه علاوه دار اولامامسی اقتضایتمز .
مکاتب ابتداییه یه معارف نظارتیه شدت علاقه سی ، برنجی درجه ده ،
پروغرام لریه باشلار . بزده تدریساتک درجه سی ناصل اوج صنفه

انقسام ایتش ایسه هراوج صنف آره سنده یکدیگریله ملازم و مؤانس
اوله جق درجه ده پروغرام تشکیلاتی ده نظر دقتندن دور طو توماشدر .
یعنی ابتدائی مکتبلرنده تطبیق ایدیلن درس پروغرام لری ، او
افتدیلری تحصیل تالیه احصار ایله مک اوزره قونولش و مکاتب نالیه ده
اوقونان در سلسله ، بنه اورادن چیقاجق افتدیلری مکاتب عالیه یی
تعمیب ایدله بک بر وضعیته بو کسلمک ایچون یاپیش اولدی
مظنوندر . حال بوک فعیانه ، وقایمه ، افعاله عطف نظر ایدیلرسه
بو خصوصه مهمه قصائلرک وجودی آکلا شلمقده در ، مکاتب
ابتداییه یه یه رقم مخصوصی موجوددر که بوزده نمونه مکتبلری دیوروز .
نمونه مکتبلری ، مکاتب ابتداییه عمومیه دن بک آرمقده در سلسلرک کتیر لیه
ویک چوق مقدارده معلولرک فضه لیه نیز ایدرک بو مکتبلر ده بعضی
در سلسله کویافضه ولایق لور و هر درسک آری بر عملی موجود ولور .
ایستر مکاتب ابتداییه عمومیه شکلده اولسون ، ایستر اولاردن مبارز
بر شکلده بولونسون ، هر حاله مقصد ، بو مکتبلردن چیقان افتدیلره
دها بوک درجه یه تحصیل تعمیب ایدله ییلر لری امکان و بر مکندر .
ایشته بومکان ، بوکون موجود دکدر . استابولده چو چوق لری
اوقونان ذواتک - اگر رفعا ز ایچنده ، بو مکتبلر ده چو چوق لری
تدریس ایدیلن و ارسه اولنرکده - بک کورل معلومدر که ، نمونه
مکتبلردن چیقان افتدیلر ، استابولده سرسری قایلرلر . ورا مکاتب
سلطایری . ییلیم هانکی قطع نظره کوردر ، نصف ایدلشدر .
مثلا ، استابول سلطایسنده لسان اعتبار لریه فرانسجه درس قبول
ایدلش ایسه ، نشانطای سلطایسنده آلمانجه لسان اساس اوله ق قبول
ایدلش . مر جاده بنه فرانسجه ، قاضی کوریده آلمانجه ترجیح
ایدلش . حال وکه ، نمونه مکتبلرک صولک سفندن شهادتنامه اخذینه
کسب استحقاق بدن اهدیلرک لسان اجنبیه کی ملکه لری ، ناستابول
سلطایسنده کی فرانسجه یی ، نمونه دیگر بر سلطایسده کی آلمانجه یی
تعمیب ایدله بک درجه یی کتیلر بنه ورمه مکدر . شو حاله ، بو
افسی هر هانکی مکتبه کیده بک اوله ، سن بورانک مالی اوله مازسک ،
دیگر داولو بیور . شو حاله بو اوندنک وضعیته وله ییلر ؟ تصحیح مسله ایکی
صور له پایله ییلر . یا کتاب سلطایه یه بک سفتری بو مکتبلره کوره
تنظیم بک و یا خود نمونه مکتبلرک صولک سفتری . مکاتب سلطایه یه بک
ایک سفتری تعمیب ایدله بک بر حاله کتیر مکدر . شو عرض ایدیکم
ایکی صور دن باشقه براوچی قسم ده وارک اوده ، اساساً سلطایلر
داخلنده موجود اولان ابتداییلر قسیدر . بوده بوس وتون باشقه در .
شمدی ، بر ملکته مکاتب ابتداییه باشقه . بنه ابتدائی نامی آتندن
چیقه میان نمونه مکتبلری باشقه و بنه ابتدائی نامی آتنده اولان
وسلطایلر داخلنده بولومان قسم ابتداییلر باشقه . بر ملکته بوله
محصل ابتدائی نامی آتنده ، اوج نوع مکتبک جوی قیلدر ؟ اگر
ملکته ر نوع تدریس ، بر نوع علم ، بر نوع فکر تلقین ایدلک
اساسی طوبه جفسق اولا ، ابتدائی محصلینی تنظیم ایدلم ، اونک
وحدتی تأمین ایدلم که ، وحدت ملیزم تأمین ایدلش اولسون .
شکری بک (قسطوی) — پروغرام لری برور .
ثروت بک (طرزون) — پروغرام لری بر دکدر . بعضی مکتبلر ده
علوم دینیه عطف اهمیت ایدلش ، بعضی مکتبلر ده حتی علوم دینیه

ایدهجک ، البته بزود دها زیادہ جوہر وستہ قارشہ عسبان
 ایله بھجک و آنتندہ ، غایت آسہی رولیک لمہ لری ، کو کسندہ ، غایت
 پوریک عشقک چیریتیلری اولدینی حالده . بوکون خرامہ لری اوزرنده
 اغلا دیقمن شرقک و وطنمیزک معصومہ لری قورہ جقدر . بزہ خلیامزده
 یاشادیقمن بی دنیا ، بونلر طرفندن ابداع ایله بھجکدر . بو قدر بویوک
 تشکرده یورولماز برعزم و ایمان ایله چایشان ، محترم آرقداشمز
 شکرلی بک افندی بی ، بو کرسیدن بوتون حرمتله قدیس ایدرم .
 (اشترک ایدرز صداری) معارف ناظری وکیل بک افندی بده راستحام
 واردر : دارالفنون تشکیلاتی حقتده موقع تطبیقہ قونولق اوزره
 بولونان تشبہ برده «آقاده سی» تشکیلاتک تردیف ایله سنی تکلف
 و تخی ایدیوروم . کله جک دورہ اجتماعیمزده ، بولایمہ ایله تشریح لری
 و بولایمہ بی تودیع اجتماعی آرزو و تخی ایدیوروم . چونکہ یایلاچق
 بعضی ایشلرمز واردرکه متمیزک ، مملکتتمیزک حیثتہ تعلق ایدیوروم :
 برنجیسی ، یازی و املا مسئله من . « بکا مکمل برالقا وریکمز ، سزه
 مکمل برلسان ویرم » دیشلر .
 ایکنجیسی ، لسان مسئله من . بوکا بندہ کتر شونی علاوه ایتمک
 ایستہ یورم « بکا مکمل برلسان وریکمز ، بنده سزه مکمل برمدیت
 ویرم » کرک یازی بیزک ، املامیزک و کرک لسانمیزک مختلف طرفدار لری
 واردر . بونلرک هر بریسی کندیلرینہ کورہ برر سلاحه ساحدرلر .
 اگر آقاده میمز اولور و بو مختلف نقطہ نظر لردن بویورمک بر فایه
 استہداف ایدن بو ایق فکر مجاہد لری قارشیلشد بریلرہ ، هانکیسنتک
 منطلق سلاحی قوتلی اولوبده دیگر ی یکدر بریلرہ ، بویازی و لسان
 مسئله من حل ایدلش اولور . سوکرہ هانکی یازی بی قبول ایدهجکک
 و هانکی لسانہ یازی بیز یازی حق ایسک : محتاج اولدیقمن قاموسمز
 محتاج اولدیقمن محیط المعارف ، محتاج اولدیقمن تاریخ میلتمز وجوده
 کتیریایر و بونلر کوی قلب لرینہ قدر صوبقور . اوندن سوکرہ
 بزیم ایچون دها امین ، دها اطمنان بخش برامید قیوسی آچیلش اولور .
 رئیس — باشقہ سوز ایستہ من واریم افندم ؟ سوز ایستہ من قالمادی ،
 مذاکرہ عمومی بی کافی کور یور میسکمز کافی کور نلر ال قالدیرسون :
 کافی کور اولشدر افندم ،
 بویوریکمز ، فصللری اوقوییکمز :

برنجی قسم — اداره مرکزی

۲۳۴ نجی فصل ، اداره مرکزیہ مأمورین و مستخدمین معاشاتی :
۱۴۰ ۳۰ لیرا

رئیس — فصل حقتده بر مطالعه واری ایفندم ؟

عمی الدین بک (چوروم) — افندم . رفقای محترمہ مرکز ایچہ
 زماندن بری واقع اولان بیانندن سوکرہ ، ظن ایتمک کہ جو ق برشی
 سوله مک احتیاجی حاصل اولسون . فقط ظن ایدیوروم کہ ، رفقای
 محترمہ مک تحت استکبری مسائل ، دها زیادہ معنوی اولان مسائل ایدی وحل
 ایدلرہ ، مجلس مبعوثانک زیادہ خارجده برطاق تشکیلات معارفک
 چایشجالری ایله قابل اولان مسائلی . بوک ایچون ظن ایدیوروم کہ ،
 بوجہ مسئله مناشئہ ایدیلرکن معارف تشکیلاتک اساسی نظر دقتہ
 آلتق و تحت ایدیلن مسائل عمیله مک مکمل بر صورتده حلی استہداف
 ایدهجک تشکیلاتک وجوده کتیر له سی فایه سنی استہداف ایتمک لزمدر .

بونک ایچون معارف نظارتندن ، مکتب لری بیزک و معارفک حالی
 انکشاف معنویسنتک تأمین ایچون قانونلر طلب ایتمک غایت دوغری
 اولقلہ برابر اول امرده معارف نظارتک بوقانونلری پایه بیلہجک ،
 بوقانونلری برطاق تدقیقات ایله وجوده کتیرہ بیلہجک مؤسسات
 و تشکیلاته مالک بولوناسنی تأمین ایتمک لازمه کلیم . بندہ کتر اوله
 ظن ایدیوروم کہ معارف نظارتک ، بونقطہ نظر دن ، موجود
 اولان تشکیلاتی ناقصدر . ازجمله بومذاکرہ ایتمکمز فصلده بر
 مشاورتک تخصیصاتی واردر . بومشاروتک تخصیصاتی ، مجلس مالکیزجه
 معلومدرکہ ، معارف نظارتک ، شو برار اول اشارت ایتمکمز نقطہ
 نظر دن ، موجود اولان قضان تشکیلاتی تلافی وازاله ایتمک مقصدیله
 قول ایدلش بر تخصیصاتدور بونک اوزرینہ آلمان ایدن بر مشاور کتیر لشدر .
 خاطر اولورم کہ کچن سنہ ، ینہ بر مشاور مسئله سی مجلس مبعوثانده
 موضوع بحث اولدینی وقت ، آلمانیایا خود سائر مملکتلردن
 کتیر لهجک مشاورتک و نظیفه و صلاحیتلریک تمین و تنظیمی حقتده
 حکومتک نظر دقتی جلب ایدلشدی . اوله ظن ایدیوروم کہ ، معارف
 نظارتندہ کی مشارک و وظائفی ، لازم کلدیکی شکلده تمین و تنظیم
 ایدلشدر . بنا علیہ مشاور جلیندن مقصود اولان فایه بی تأمین
 ایدهمہ یوز . بوندن باشقہ معارف نظارتک ارکان حربیہ حیثی دیمک
 اولان تشکیلاتی بولونق ضرور بدر . ارکان حربیہ سی تشکیل ایدلش اولان
 اردولرک سوق و ادار ایدلہ سی پلانلرک حاضر لامسی غایت مشکل اولور .
 مشکل دغل ، بوس بوتون غیر قابل اولور . بونک ایچون بوجہ مسئله سی
 مذاکرہ ایدیلرکن ، معارف نظارتی تشکیلاتی حقتده برطاق مناقشہ لر
 جریان ایدرکن ، برطاق معنوی اولان فایه لر حقتده تمینات اظهار
 ایتمک کافی دکلدر ، قساعتندہ م . معارف نظارتی . بوقایه لری تأمین
 ایدهجک تشکیلات ایله تجهیز ایتمک مسئله سنہ اهمیت عطف ایتمک
 لازمدر . بنا علیہ بوجہ وارده معارف نظارتندن رجا ایتمک ایستہ یورم کہ
 کلهجک سنہ مجلس مالکیزه بوجہ سی کتیرکن ، بونتشکیلاتی آتی
 دوشوش و اساسی بر صورتده تنظیم ایش اولار ق کلسون وزه ،
 معارف ایشلری حقیله کورہ بیلہجک ، تدویر ایله بیلہجک تشکیلاته
 حقله مالک اولق قناعتی بده برابر کتیرسون . هر حالده معارف نظارتک
 بوکونکی تشکیلاتی غایت ناقصدر . بونتشکیلات بوجہ قالدقہ ، مجلس
 مالکیزده اظهار ایدیلن تمیناتک جز امکانہ کله سی ، بجه تماما غیر قابلدر .
 رئیس — فصل حقتده باشقہ بر مطالعه واری افندم ؟

حافظ محمد بک (طرزوز) — ناظر بک افندی بده برشی صورہ جیم :
 بومشارودن شمدی بده قدر نہ کی استفادہ لر ایدلدی و ایدیلن استفادہ
 دارالفنون لری بوقسہ مکاتب ابتدایی بده می مآنددر ؟ بویابنده بر آرز
 ایضاحات ویرسونلرده دیکلہ یلم .
 ناهه ناظری و معارف ناظر وکیل علی شیف بک — افندم .
 مشاوردن شمدی بده قدر ، تدریساتک بالمعوم اقسای اعتباریله ،
 استفادہ ایدلش و بوندن سوکرده استفادہ ایدیلہجک شہه بوقدر .
 فونطور اتمدن ختام بولدی بندن ، مدنده تمديد ایدیلر و کندی بندن
 دها نافع بر صورتده استفادہ ایدہجکمز . فقط شمدی بده قدر ایدیلن
 استفادہ مک مفرداتی سزه بیلیم ناصل عرض ایدہ بیلیم . بونک

برجوق سقاتاره ، محروميتاره معروض قائلورز . طبي اوراده كنديرلي حمانه ادمه جك براوجاق آبيورلر . اوك ايجوزده آتخق حكومت عثماني اوراده مثيل ايدن سفارخانه لري ، شهسدرخانلري بولوبورلر . اولتره مراجعت ايديبورلر . سفارخانه وشهسدرخانلرك بويله عددلري چوغه بالغ اولان چوجوقلره بالخاصه شو زمانده ، مساوت ايدميه جك قدر تخصصاتلري موجود اولوب اولاديني بيلمه ورم . هر حالده اولترده انسادر . اوچوجوقلره ياردم ايديبورلر . فقط رحاله كلبوركه ايجم ياردم ايدميه بورلر . وچوجوقلر خلافلري ايجم عماظه ايدميه جك برحال ضرورنده بولوبورلر . چوجوقلردن بر قسي ملكي خارجنده برطاق ايشلره وعراشده بيجور اولوبور ، وعتيب ايدميه جك مرسلك . محصيل ايدميه جك مکتب نمين ايدميه قدر بر آي . بعضاً ايي آي قدر مذهب بر وضعنده بولوبورلر . بو حال ذبذده چوجوق طبي لزمكه آليشور . بوي تعيب ، تعيش ايند هيچ برماور . هيچ برضايط ، هيچ برمصبر موجود دكلر . بناء عليه هر دلو احواله استمدادي بولومان چوجوق ، انزيا كوردلردن نديسه مضر اولانلري آليور ؛ مستحسن اولانلره بيكاه قاليور . اكر ماطر بك اقدني مفتشار ايجون بر تكليمده بولوماسه ايدميه بنده كز ايي تكليفده بولوماقدم . ديه جكمكه : آوروپاه كوندريديكز طلبه ي ؛ اولوا سلامتي عماظه ايتك ، نايآ اولتردن بلكه ديكمز تجيبي آلا بيلمك ايجون با غايت دقتل رهيت مراهه كودرلم ؛ برنجي تكليف بو . اولوا قندي . ايكنجي تكليف ايسه ، بوكا امكان يوقسه اورايه طلبه كوندرمه يلم . فقط اورايه طلبه كوندرمه يلم دير كر . طلبه يي شخصي ايتكلم ايجاب ايدر . كوندريلن طلبه سن صيامه بولومان طلبه در . ازجه بونلرك اك مقدورلري ، اك زياده سقبل اولانلري دارالائتاملر نامه كوندريان يوزلرجه چوجوقلردر . بوچوجوقلره يسنه يلدكي كي باقلامبور . عادتا غايت خيسين وسقبل عمه لك صورتلره وقتلري امراء ايديبورلر . بالخاصه بوجهت نظر وقتلري جلب ايدرم . بو اورادكي چوجوقلرك حياتي فورمارسونلر وياخود بورايه كيترسون بوراده كي دارالائتاملر نه آلسون ويسله سون .

حسن فهمي اقدني (سينوب) — آوروپاه طلبه كوندرمك وملكتمزك عمران وترقيسه خادم اولاجق آدملر يتشدرمك لزومه قائل اولمايان ، ظن ايدرم ، ايجمزه هيچ ر فرد يوقسر . يالكز كرك حكومتز ، كرك افراد ملت بوبانده لزومي درجهده اهميت برمش وملكتمزك علوم و معارف نامه كرك ابون و ويلري طرفندن وركك حكومت و جيتلر طرفندن كوندلش نجه طلبه من آوروپاده موجوددر . بويله عالي مقصده واصل اولق ايجون كرك حكومتزك وركك افراد ملتك بوبولديكي ثنبي حقيقه خيرلي بر ثبث اولق اوزره كورولك لازم كاير . شمدي معارف ناظرلي بك اقدني حضرتلري مفتش معاشاني حقدده بيانده بولونديلر . البته بوقدر طلبه بك تعيش و مراهه آلتده بولوندرلماسي لازمدر . فقط عيبارا امكان وا ميدرا بويله ۷۷۰۰ ليرا ويا ۷۰۰۰ ليرا مصارف بله بوقيتيني لزومه وامجيني نديسه ، اجرا ويا اضا ايدميه بيلمك قاليدير ؛ كرك اوسترا و بمارستام منفر قصب لرنده وصر كزلرنده وركك آلمانيا مكرز و ما حفا سنده ديكر برجوق شهر لرنده

رئيس — ۲۴۰۰ نجی فصل، ايكنجي ماده سنه ۴۲۰ ليرانك ضميمه ۳۴۹۶۰۰ ليرا بولوبور .
حامد بك (حلب) — ۲۵ نجی ماده تصحيح بويولديجي اقدم ؟
۲۵ نجی ماده بك يكوني ۴۷۰۰ ۳۳ ليرا اولوبور .
رئيس — پكي اقدم . ۴۷۰ ۳۳ ليرا اولوبور . فصل حقدده باشقه بر مطالعه واري اقدم ؟
باشقه بر مطالعه اولما ديقندن قبول ايدلشدر .

درديجي قسم
۲۴۱ نجی فصل، تدریسات ابتدائيه قسم عالي وابتدائي تخصصاتي :
۶۳۰ ۵۹ ليرا ۹۱ غرضش
رئيس — ۲۴۱ نجی فصل حقدده بر مطالعه واري اقدم ؟
قبول ايدلشدر .

يشيني قسم — مصارف متنوعه وادارات ملقه
۲۴۲ نجی فصل ، مصارف متنوعه : ۲۷۵۹۶ ليرا

معارف ناظرلي وكيلى على منيف بك — اقدم ، آوروپاه كيدن طلبه بك تعيشي ايجون تعين اولوا حق مفتشرك ماشيله خرج اه وسار مصارف حقدده حكومت . بوفصلك ۷۰ نجی ماده ۵۰۰۰ ليرا علاوه ايدميه بك مجلس عاليه او صورتلره تكليف ايتشدي . موازنه ماليه ايجيني ، بر مفتشه بو وظيفه اضا ايديبور ؛ ديهرك يالكز بر مفتشك معاشاني اضا و متباقيستك معاشي طلي ايتشدي . اقدم ، آوروپاه كرك معارف ناظرلي وكرك ديكر نظارتلر طرفندن كوندلش برجوق طلبه وار . صوكره ولايتاردن كوندلش طلبه وار . كذا بعضي جيتلر طرفندن كوندلش طلبه وار . بونلرك به حال وحر كتاري ، نهده سي وغيرتاري تدقيق وقتيش ايدميه ديكي ايجون ، كيميسي پريشان بر حالده قاليور . كيميسي ده مطلوب درجهده محصيل ايتمه بور . والحاصل برجوق ماستر احوال وقوع بولوبور . بوك ايجون نظارت ، بونون بوطله بك سبقي بر تعيش و مراهه تحقدده بولوندرلماسي ايجون بر هيت تعيشه بك تشكيلي طلب ايتشدر . اخيرا ايجمنده حكومتك بوتكافنه موافقت ايتديكي ايجون بوفصلك ۸۰ نجی ماده سنده كي ۷۲۰ ليرانك ۲۵۰۰ ليرايه و ۹۰ نجی ماده سنده كي ۷۲۰ ليرانك كذاك ۲۵۰۰ ليريه ابلاغتي قبول بويوردي . بناء عليه بوفصلك بصورتلره تصححي تكليف ايدبورم .
ثروت بك (طرزون) — آوروپاه كوندريان طلبه حقدده بر قاچ سوز سوبه ملك ايتيرم . معارف نظارتك آوروپاه كوندريديكي طلبه ايجده ، سار نظارتك كوندركلري طلبه كي ، بعضي يوقد وشروطه تابع بولونوب بولومعا يانلر اولوب اولما ديقني بيلمه بورم . اوقبود وشروطدن مقصدم ؛ بعضي نظارتلر ، كوندريديكي طلبه ايجون ويلرنتك بر مقدار ياره ورمه ني تا ميان ايدرك اولطبه ي وياه ويارلنه صورت مطلقده ، آلمانيا و اوستريا ملكلترنده بر شهره كوندريبور . چوجوقلر اورازره كيتدكدن صوكره ولرندن ، مع الأسف ، قسم اعظمي — كه طبي چوجوقك حيات تحصيله و علميه سي آبي دوشونه بورلر — ايشته ن اولاديني كوندردم ، حكومت فصل اولورسه اولسون اوكا باقار ، ديهرك تهسد ايتديكي باره ي بالا خره تاديه ايتبور . بوكي چوجوقلر كرك وياه وركك برلينده

درسی دیگر مکتبہ کتب علوم دینیہ در سارندن براق ساعت فضلہ و بعضی مکتبہ رده باشقہ بر درس ساعتی فضلہ در . بونی ، بوکتبہ رده ، چو جوقاری بولونان ذوات بیلیر .

شکری بک (قسطنونی) — او ، پروغرام دیمک دکلدز .
ثروت بک (طرزون) — اوندن سوکره ، مکاتب سلطانیہ یه کلہم . مکاتب سلطانیہ ایله مکاتب عالیہ آره سنده عینی فرق مشہود اولقده در . اقدیلر ، دارالفنون تشکیلاتی ، دیبورز و آفتیشلاپورز .

اگر تشکیلاتی آفتیشلاپورز ، بنده کزده اوتشکیلاتی آلتیشلام . دارالفنون یاپدق . ادبیات فاکولتہ سی ، طب فاکولتہ سی ، فنون فاکولتہ سی ، حقوق فاکولتہ سی ، دینک سوکره مکتبہ حقوقہ علوم سیاسیہ ، علوم ادارہ

شعبہ لری آچدق ، اکر شعبہ سی ، شعبہ سی ، دیبہ بو تشکیلاتی آفتیشلاپورسق بنده کز بو تشکیلاتی قطعاً آفتیشلاما بورم . یوق ، اکر بو تشکیلات آلتندہ بر موجودیت ممنویہ بی آفتیشلاپورسق ، بونی بنده کزده آفتیشلام بورم

واشترک ایدیورم که بو صورتہ او موجودیت ممنویہ بی تعقیب ایده جک طلبہ یه آفتیشلامش اولام . بنده کز سزی تأمین ایدرم که مکاتب سلطانیہ تک بشدی بر مکده اولدنی طلبہ ، ایشته موجودیت ممنویہ سی

بجق آفتیشلامق ایته دیکمز شعبات علومه بجق انتساب ایده مزل . انتساب ایدرل ، فقط بک ناص بر صورتہ اوراده بولونورلر و کندیلر یه تلقین ایديان علوم وفنونی بجق ادراک ایتمکدن عاجز بر

وضعتہ درل . ایستهرم که مکاتب عالیہ و سلطانیہ پروغرام لری ده مکاتب عالیہ مزک ، یعنی دارالفنون کز شعبات مختلفه سی تعقیب ایده بیله جک بر درجه ده تصحیح ایدلسون او درجه یه ارفا ایتر لرسون .

شکری بک (قسطنونی) بونی هاکی دلیل ایله سوله پورسکز ؟
ثروت بک (طرزون) — بونی معارف مسلکندہ ایخذا ایتمدیکم

دلله استناد سوله پورم . ایکنجیسی بنده کزک بولوندیقم ...
شکری بک (قسطنونی) — آره دن بش سنه کچشدز ، بش سنه دن بری چوق دکیششدز .

رئیس — محاوره اولاسون اقدم .
ثروت بک (طرزون) — ... بنده کزک بولوندیقم واقتضار ایتمدیکم بدی سنه تک مکاتب اعدادیه طلبه سنک اوزمانده ، یه

بوزماندن نقصان اولمایان دارالفنونک حقوق شعبه سی . فنون شعبه سی و ادبیات شعبه سی تعقیب ایدن طلبه کز درجه ترینی ایله بوکونکی طلبه تک درجه بعضی آره سنده کوردیکمز فرقه انبات ایدیورم .

شکری بک (قسطنونی) — بوسوز .
ثروت بک (طرزون) — سوز دکل . فعلاً اثبات ایدیورم . اوکونکی مکتبہ لردن چقبوده بوکون درس ویرن اقدیلری ، سز بوکونکی معلملر آراستنده بولامازسکز .

شمس الدین بک (اطرفل) — معارف مسئله سنده اک اول لازم اولان والزیاده نظر دقته انجاسی انجباب ایدن بر مسئله وارسه اووه معلملک بر مسلک مخصوص اولماسنی تأمین ایتمکدر . چونکه معلملکی

مسلک ایخذا ایتمدن ذوات ، طبیعتیه ، وظیفه سنه بو بک بر عشق ایله مربوط قاله ماز و کندیسندن ده مطلوب وجهه استفاده ایده لمن . فقط ، معلملری مسلک مخصوص اولارق تأمین ایده بیلمک ایچون حکومتنک فضلہ یه بر فدا کارلقده بولونه بیلمه سی و بو نکته برابر معلملرک ترفیه

و ترقیلری و فیضلری سالم و ثابت اساسله ربط ایتمه سی اقتضا ایدر . مع التأسف معارف نظارتندہ شمده یه قدر بو بولده بر اصول تعقیب ایده لمشدز . خار جیدن بر چوق ذرات ، معلم اولارق قبول ایدیولورلر ، بونلر بر مدت سوکره باشقہ بر رده ، دهها فضلہ مقفاده بر معاش

کوردکلری آندہ معلملکی بر اقوب دیگر مسلکله سلوک ایدیولورلر . بو صورتله طلبه دائماً یکی ، تجربہ سز معلملر قارشوسنده قالیور . بونک ایچون معلملرک مسلکله کز قارشی عاشق اولمالری ومدت

حیاتلرنجی او وظیفه ده قالمالری تأمین ایتمک جدأ نظر دقته آله جق بر مسئله در . بونک ایچون ، ظن ایدیورم ، معارف نظارتجی اک اول

دوشونیه جک جهت ، معلملرک ترفیه و تعقیب لریه دائر بر قانون ترتیب ایتمک اولمالیدر . بوکون معلملری ترفیع ایتمک ایچون اداره ماموریتنه و اداره مأموریتندن مدیریته و مدیر لکندنده معارف مدیریته نقل

ایدیولورلر . اولابیلر که بر ذات ، امر تدریسده فوق العاده ماهر اولور . فقط اداره خصوصنده ملکیسی ، قابلیتی اولماز . اداره باشقہ ، تدریسده باشقہ بر شیدر . شو حالده حسن خدمتی ، فعالیتی

کوردولن بر مکتب معلنی مدیر یایق صورتیه دکل . بلکه مسلکندہ ترفیع ایتمدیرمک ، معاشنی تزیید ایتمک صورتیه رفیه و تلطف ایتملیدر . فقط بو ترفیع مسئله سی هر حالده نظامنامه یه ، قانونه مستند اولمالیدر .

هر کس نهمان تزیید معاشه مظهر اوله جقنی بیلملیدر . چونکه بک کوزل بیلورز که بر چوق ذوات ، قدم و اهلیت اعتباریه ترفیه مستحق اولدقاری . خیلی مدت خدمت ایتمکلری حالده دون بر معاش آلورلر

و آیدلقلری کوشه لرده اونود بیلورلر . بالمکس معارف مسلکندہ سوکره دن یرمیش اولانلر ، بونلردن دهها زیاده طالعک لطفنه اوغرا . یورلر ، شو حالده قدملی و غیور معلملرک شوق و غیر تلمی آرتدیرمق

ایچون اسلم بر اصول لارمدر . بو اصول دیگر مملکتدره ، مثلاً بولغارستانده بیله تطبیق ایدلش بک آبی نتیجاری کورولمشدر . فنی ایدرز که معارف نظارتی ، بو اصولی نظراً اعتباره آلسون و معلملرک ترفیع و ترمیمی ایچون بر اصول ، بر نظامنامه تنظیم ایسون .

رئیس — فصل حقندہ باشقہ بر مطالبه واری اقدم ؟ بو تکلیف حقندہ ایچمنجه نه بو یوریلور ؟
حامد بک (حلب) — ایچمنجه مذاکره ایتمک . بوکا ، ایچمن موافقت ایدیور اقدم .

رئیس — ۲۳۹۰ نجی فصلک ۴۰۰ نجی ماده سی ۴۲۰ لیرا تصانیله ۷۷۲۸ لیرا اولور . فصلک یکر یه ده ، ۳۵۲ ۴۹۹ لیرا ۷۶ غروش اولور . بو ۴۲۰ لیرامک ۲۳۹ نجی فصلک ۴۰۰ نجی ماده سندن تزییله ۲۴۰۰ نجی فصلک ۲۰۰ نجی ماده سنه علامه سی ناظر بک تکلیف ایتمدیلر . ایچمن ده تدقیق ایتمش موافق بولور . (موافق صداری) بو صورتله قبول ایدن لر لطفاً ال قالدیرسون : قبول ایلدشدز .

او حالده ۲۳۹۰ نجی فصلی ۳۵۲ ۴۹۹ لیرا ۷۶ غروش اولارق رایکزه عرض ایدیورم . قبول ایدن لر لطفاً ال قالدیرسون : قبول ایلدشدز .

۲۴۰ نجی فصل ، دارالفنون و مکاتب عالیہ و تالیه مصارفی : ۳۴۹ ۱۸۰ لیرا

دیدیلرک : اورویادہ اون ، اون بش سنہ تحصیل ایش رکنج حسیات ملیہ ، حیات عثمانیہ بیکانہ اولارق اورویادن عودت ایش . زودہ اوجیانہ مائد برحمتہ بر ساحہ کورسہ اوندن متأثر ، متأدی اولویور . حقیقہ بو ، شایان تأسف بر تنبجدر . فقط کندیلری تأمین ایدہرکہ بوندن سوکرہ بولہ آدملر کورمہہہ جکلردر . چونکہ کوردگری آدم بو نتیجہہ واصل اولقدہ حقلی ایدی اقدم . بو آدم آوروپادہ اون درت سنہ او طور مق ایچون بوندن یکریمی سنہ اول آورہ یابہ کیش اولالیدر . او زمان ، حدودی کچدیکی زمان او آدم مملکتدن بوتون قودی قوش کی کنیش بر نفس آلمشدر . حق کلامی اولادنی ، چالیشق امکاتی بولادنی بر مملکتدن اولہ بر مملکتہ کیدیورکہ اورادہ چالیشیلورہ اوقویا بیلور ، اکلہنہ بیلور ، ہر پردہ عمران ، ہر رده بو بولک کورویور . استانبولہ عودت ایندیکی زمان ، شمیدیکی کتجلر کی کوردگری تطبیق ایدہیلیم ؛ مطالعہ سلسلہ عودت ایچہور . بلکہ کندینی ایدیا دفن اتمک ایچون استانبولہ کلوروی . استانبولہ اورالہ بکزر بر محط کوردیمی درحال اونک حسنہ ، جریانہ قابلق ایستہ بودی . بولہ بوتون ملی حسلردن عاری ووطنسز قالوروی . بزہ کندیلری رمثال سولہ دیلر . بندہ کز بولہ سکلر جہ مثال کورسترہ بیلیم . بو اقلای بیان فرقه ہجوم ایدن بولہ بر آز معلوماتی فقط ووطنسز آدماروی . ایستہ او وطنسزلق بوکون اورتدن قالمشدر . بوکون ہر کم اورویاہ کیدرسہ درکہ : اوت تحصیل ایدرسہ ، بو تحصیل ایندیکم شیئی مملکتدہ تطبیق ایدہجک برسرسی ، بر کنیشک واردر . اورادہ بونی تعلق ایدرم ، بونی کورورم بونی حس ایدرم ؛ در و اوصورتہ کلر . اولوا کتساب ایندیکی علمی ، معلوماتی ، ہنری مملکتکزدہ تعلق ایدہیلیری ایدیکز ؛ اگر تمامہ تطبیق ایتمک تشبہ ایتہ کز سزک ایچون رفلاکت اولوروی . حال بوکون سزدن اونی ایستہ بولر . ظن ایدہیلورکہ اورویاہ کدوب کلہجک اولان طلہ ، اولہ ووطنسز دکلر . بلکہ کوردیمی اوگر ندیکی شیئی مملکتدہ تطبیق ایتمک خواہشہ کلہجک رطام کتجلردر .

فواد بک (دیوانیہ) — اولہ کلہری حق ایدرز .
صلاح جیمجوز بک (استانبول) — شمیدی اورویاہ طلہ کوندرمک مسئلہ سندہ ، مضطہ زودہ کورویککز وجہہ انجمنکز ، اساس اعتباریہ اورویاہ طلہ کوندرلمسی علیہندہ بولوندی . فقط بو علیہندہ بولونقی ، اورویاہ طلہ کوندرمک قادر مناسنہ دکل . بونک بک لزومی اولدینی شمیدی مدافہ ایدیورم . فقط حرب دولایسیلہ اونلر برحال پریشایدہدر .
معلوم ہالدری ، اورویاہ ایکی درلو طلہ کوندریلور . برنجی تحصیل ایچون کوندریلن طلہ درکہ اونی ، دہا کتہند اول ، برنتیشہ تابع طوقی قابدر ، درجہ رفاتی ، استمدادی بر امتحان اہل تمین ایدہرک کوندرہ بیلرسکز . فقط دارالایمان طلہ سندن چراقل تحصیل ایچون کوندرلش رطام جو حوقلر واردرکہ اونلری امتحان دہ ایتہ کز . نتیجہدہ بنہ اصابت ایتدیرہ مزسکز . چونکہ اورطام عملی شیلر اوکر نہ جکلر . ایستہ بونلر مراقبہ سزقالدینی ایچون بز بونی رد ایدیوردرق . سوکرہ معارف نظارتدن کلدیلر ، برہیت تقبیشہ لازمدر بو بیاریہ ہیئت

تقبیشہ ایچون ایستہ بورز ، شمیدی ہر قدر نوقدر طلہ کوندرمش ایہک اونلری تقبیش ایدہجک ، دیدیلر . سوکرہ بز ، اگر بونلری تقبیش ایدہہ کسک کز بک اعلا ، دیدک و تنکیم بعض اسبابدن دولای برمقش تعینتی مناسب کورمشدک . شمیدی معارف نظارتی : برمقشہ بو وظیفہنی قابل دکل درعہدہ ایدم ؛ اگر بو وظیفہنی اضا ایدہ مزسہم مقش کوندرمک مقصدی زائل اولور ؛ دیور . حال بوک مقصد اصنی طلہ کوندرمکدر واونلری تقبیش ایتمکدر . اولادہ مکمل بر ہیئت تقبیشہ کوندرمک ووبش بیک لبرای و برمک طرفداری بز . چونکہ بونک بر قسی ، ثابت برمقش عمومینک تحت ریاستندہدر ، دیگرلری سیاردہر ، دائمًا دولاشہ جکلردر . (۲۵۰۰) لبر آخر چراہ مصرفدر . بونلر تمامہ دولاشہ جکلر وراپورلری برہ جکلردر . بالکز بورادہ اک اہمیتی مسئلہ ، بو ہیئت تقبیشہ نک حسن اختیاردر . طلہ نک حسن انتخابی مسئلہ سندہ اہی زحمت چکبہ بیلر . فقط بو مقشلر چراق دکلر ، یعنی اورادہ کال تحصیل ایدہجک برکنج دکلر . اورانک لسانی بیلیمک و بر پارچہ اورانک حیاتیہ واقف اولوق اعتباریہ معارف نظارتی برہیت تقبیشہ تشکیل ایدرہ بولارسہ فہا . معارف نظارتی بو ایستہ اک زیادہ علاقہ واردر ، نایت اہی مقشلر کوندرہ . جکلر ؛ ظن ایدزم . بونی دریغ ایتمیلدر . اورازدہ بیکلر جہ طلبہ من وارد اقدم .

حاندک (حلب) — عینی زماندہ بو کیدہجک مقشلر ک حق تقبیشہ ، بالکز معارف نظارتی طرفندن کوندریلن طلہ اوزرنندہ دکل ، کرک معارف نظارتی طرفندن کوندریلن کرک سائر دوا طرفندن اعزام اولونان طلہ ایلہ ولایات طرفندن کوندریلن طلہ اوزرنندہ حق تقبیشہ اولالیدر . انجمن ، بو نقطہ نظرندن مدافہ ایدیور . عموم طلہ اوزرنہ برحق تقبیش و مراقبہ سی اولسون ؛ بندہ کزدہ بونی قید اتمک ایستہ بورم . معارف نظارتی وکیل علی منیف بک — ہیئت تقبیشہ نک ، بالکز نظارتلر طرفندن کوندریلن طلہ حقتدہ دکل ، کندینی نام و حسابلرنہ ، صورت خصوصہدہ کبتش اولان طلہ اوزرنندہ حق تقبیشاری اولاجقدر یعنی بالعموم طلہ عثمانیہ ، بو تقبیشہ تابع طویلاقدر .
حی الدین بک (چوروم) — اقدم ، بندہ کز قبضہ سولہ ہجک . آمانیادہ بر قاج آی بولوندیغ زمان ، بو طلہ نک اورادہ ک حالی ، بالمناسبہ بک یاقبندن کورمش اولوق تنجہ سی اولارق ، بورادہ معارف نظارتنک ، ہیئت تقبیشہ ایچون ایستہ بیک بارہ نک و رلمہ سی فکری مدافہ ایدہجک . فقط کوربیورمک ، رفقای محترمہ اساساً بو فکرہ اشتراک ایدیورلر . نتیجہ بونی تکرار تمیندن باشقہ پاییلحق برشی بو قدر . صادق آفندی (دکزلی) — موضوع محض ، اورویاہ مقش کوندرمک مسئلہ سیدر . اوراہہ کوندریلن اولاد واطفال وطنک تحصیل و مساعی و حضانہ و تربیسی تحت تقبیش و مراقبہدہ بولوندرمق وجوب لزومی انکار ایدہجک ہیچ بر فرد تصور ایتم . بوندہ ہیچ شہہ بو قدر ، ظن ایدرم . چونکہ بو جو حوقلر اورادہ علوم و فنون تحصیل ایدہجک وصنت اوکر نہ جک . سوکرہ اورادن کلوب بز مملکتسزک امارات و ترقیاتیہ ، تربیاتیہ و توشیحاتیہ چالیش جق برعضو اولاجقدر . اوت ، اوراہہ کیدیلدیکی کی اخلاق بو زولورمش ، شویہ اولورمش ، بو یلہ اولورمش ؛ دنیلیور . بندہ کزدہ

بویله سرپیش اولان وهرری بر ما نه ک نزدیکه براقلمش اولان طلبه
افندیلرک همجا تقیته ایماکی وارمیدر؟

معارف نظری وکیلی علی منفیک - سیارهفتش.

حسن فهمی افندی (سینوب) - عرض ایدرم . یعنی بو تقیشدن
مطلوب اولان نتایجک استحصالی قابلمیدر ؟ بنده کزک کندی
اعتقادجه - ه آروپویه طلبه کوندرمک لزوم ووجوبه قائم - بردولت
وحکومت ، بویله صنعتسز ، علمسز ، مرفهسز یاشایاماز . البته علوم
ومعارف و صنایع اردوسنی و اوتشکیلاتی یایمق ضرور سندهدر . بونده
شبه بوقدر . فقط بنده کزک زده برقنعمت واردر و برچوق تجربله ده
کوستر مشردکه انسانلر تامماً ملتیدن تجرد ایجسه ومنسوب اولدینی ملتدن ،
دوغوب نشوونما بولدینی ملتدن آیرلاسه دخی بر افندی . هانکی بر مملکت
وهانکی بر ملتک علوم و معارفی تحصیل ایدر ، محیط مدنی ایچنده
اون بش یکریمی ودها زیاده سنلر یاشارسه وکندی مملکتک زده
سوقاقری و صرف واداتی سوله بهجک ، بکنه بیهجک درجه ده
ایسه اوافندی آشانغی بوقاری اوملتدن اولور ویا خود اوملته منایل
اولارق قایلر . افندیلر ، شوقطه بی بر آرز ایضاح ایتمک بوکا بر
اوافق مشال کتیرمک اوزره - بی ، شخص تعین ایتمک مجبورینده
برقازسکز ؛ ظن ایدرم - دیه حکمک : مثلاً آروپواده فرانسده
اون ، اون بش سنه تحصیل کورمش وشعبات علومدن برنده
اولدغه اختصاص کسب ایتمش ، تحصیل ایتمش ، معلومات اعتباریله
اولدغه بویسک موقده بولونان طسایدیغ ذواندن بریسی ایله بوندن
آنی آی اول کوریشوردم . کندیسی بک اوغلی سمئنده اوطوردینی
والده سنک آسوفیه جوارنده بولندینی سوله دی . یکریمی کوبده
بردغه والده مک زبانه کیدرم . فقط ، کوریشک او طرفه کیمک ایچون
خیلی مشکلات چکیورم . حادنا باشق بر مملکت کیدیورم ، ظن ایدیورم
بیک سودیکم والده مک یانه چیقدنیز زمان ، او والده مک بولدینی ویا شادینی
محیطی کوردکجه ایکی ساعتدن ضلله قالمایورم ، والده می بک سومکجه براروارده
بولو غمقه بک زیاده راحتسز قلم بویورم . افندیلر ، فرق آتی ، فرق بدی
باشنه کرمش ویا شنده مانع الرزق والسق صاریق بولومش بر افندی اولدنیغ
حاله اوجار به دار مملکتده یکریمی بش الی فرق کون اقامت ایتمکله اوملکت
بنده کزده اولدغه بر خاطرات بر اقرسه ... (خندهلر) اوت اولدغه بر
خاطرات بر اقرسه بویله هر بری برچوق نمایانه ، کجک ایجابانی ،
قان ایجابانی اولارق مستعد وقابلیتی اولان افندیلری بویله آروپواده
تقیش و صرافه سز براقق ، ظن ایدرم ، مملکتک مناسفه اوقدر
موافق اولمسه کزکدر . بنده کز ایسترمکه ، کزک دوهریدن دوهری به
کندی اولادم وکزک بوتون عیالیلرک اولادی آروپویه کیتسون ،
کسون . فقط ، بورادن نصل عیالنی اولارق ونه اوصاف وشرائط
تختده کزک آنا ، بابا وکزک وطناری حقتنده نه کی دوشونجه لره
کیتشارسه ینه اوله به عودت ایستونلر ووطنه خدمت ایله سونلر .
نصل کیتدیارسه اوله کسونلر .

حسن فهمی افندی (سینوب) - افندم ، شمدی بنده کزک اعتقاد
اومر کرده در که بلکه یا کلدسدر ؛ ویا کلس اولدینده قناعت حاصل

ایدرسه دها زیاده ممنون اولورم - بر آدم ، علم و عرفان اعتباریله ،
لسان اعتباریله هانکی مملکتی وهانکی ملتی بکنیسه و زرده تحصیل
کورسه اوملته قارشیک زیاده یافلاشش وکندی ملتندن اوز افلاشش
اولور ظن ایدرم .

فاضل برقی بک (کنفری) - اولماز افندم ، بوجیلیدر .
حسن فهمی افندی (سینوب) - ان شاءاه اولماز . اولدنیغی
نه ذات مالیکزنده بنده کز آرزو ایتمه زه . فقط عرض ایندیکم قطعه ،
همجا قابل دگیلدر ؛ حکومتسز ، ساده بر نظارتدن دکل ، مستعد نظارتدن
آروپویه طلبه کوندریور . معارف نظاری ، تجارت و زراعت نظاری ،
نافعه نظاری سوکره ، برچوق جمیعت خیره واولیای اطفال خصوصی
اولارق آروپویه طلبه کوندریورلر . بونلرک یکنی بیکاره بانغ
اولویور . حکومتک و بویله خصوصی صورتده طلبه کوندرنلرک
ایندنگری مصارفک یکنی یوز بیکرجه لبرالره بانغ اولویور .
کزک حکومتک کزک آنا وپاسنک وولیسنک تسویه ایندیکی مصرفک
هیسنی برره کتیرسه کز ظن ایدرسه مجموعی ایکی ، اوج یوز بیک
لیرا ایدر . همجا بز بویایی ، اوج یوز بیک لیرایه ده اوج ، درت یوز
بیک لیرا علاوه ایدرک مملکتزده تعیمی آرزو ایندیکنم علوم
وصنایع حقتنده اوروپاده کی کیمسولری بوراده وجوده کتیره مزیمی ز؟
آروپواده اک زیاده بوکلمش ، کسب شهرت ایتمش معلملره لازم ظن
اجرتلری و برره ک اولاری آجاجمنز بو بویورک مؤسسه لره تعیم و تدریس ایله
توظیف ایله کسوکر محیطدن آلماسی لازم کون فیوضده آروپویه منتظم
سورنده ترتیب ایدیلن سیاحتلره تأمین ایله همک همجا قابل اولمازی ؛ بنده کزک
قناعتی شو مر کزده درک بوسورنله مملکتسز ده کارلی چیغه حقتدر .
واها آروپواده بولونان طلبه ایچنده آبی چالیشانلر واردر بو اوج
بیک طلبه ایچندن بقی اکتساب معلومات ایدرک ، متکمل برحاله
اوج یوز افسدینک عودتی مملکت ایچون برکار عد ایدرم . فقط
حکومت بویاره ایله آروپواده کی طلبه ک تقیته تأمین ایدمکجه
سوله یور . حال بوکه بن بو تقیته ایدم ؛ دیورم . بو خصوصه
به صورتله حرکت ایدمکجه حقتنده مظهر بک افسدین ایضا -
حات بکه یورم . بنده کز آروپویه کوندرین طلبه ک آناری
بایلاری اونری به دوشونجه ایله کوندرمش ایسه اودوشونجه ایله
مملکتسزه عودت ایتملری ایستورم . اونلر مملکتلرینه ده بویورک
وظیفه و محبت حصارله عودت ایله سونلر ؛ دیورم . یعنی بو تقیشدن
بویاره تأمین اولو عالیدر . یعنی بوجهتلر به موقوف ایسه اونک
تحت ضمان وامانه آلماسنی تکلیف ایدیور و حکومندن بو خصوصه
ایضاحات بکه یورم .

صلاح جیمجوز بک (استانبول) - افندم ، هیئت تقیثیه
حقتنده مظهر بک افسدینک واقع اولان تکلیفلرندن بحث ایتمدن اوله ،
حسن فهمی افندی برادریمزه بر ایکی لقردی سوله مک مجبورینده
قالم . حسن فهمی افندی برادریمز بویوردیلرک ؛ آروپویه طلبه
کوندره حکمزه آروپویی بویاره کتیرم . بو ، اساساً مغه مغایردر .
پیغمبر افندمک بر حدیثاری واردر ؛ علم ایچون چیغه قدر کیدک ؛
بویورمشلردر . فقط جنی بویاره کتیرک ؛ دیه مشلردر . (خندهلر)
فوالواق بزه بر مثال کوستردیلر . بومثال فالحقیفه غایت آبی ایدی .

دکتر. اونک ایچون بو سبیلر ہا اولسون . معارف نظارتندن رجا ایدر زکدها نضله تخصیصات ایستونوروروم . لکن بزہ اساسی برشی حاضر لاسونلر وبواساس اوزرینہ کیتونلر .

شکری بك (قسطونق) — اقدم ، دارالالخان تشکیل ایدلدیکی زمان ، صلاح بك اقدمینک بیان بو بورق ایست دکتری ذوات طوبلانیدیلر و برتلمپانامہ ایدیلر . بو تلمپانامہ موسیقی عثمانیک غرب موسیقی ایلہ ناصل تالیف ایدیلہ چکنی و موسیقی بہ ناصل انکشاف و برلہ بیلہ چکنی او تلمپانامہ درمیان ایدیلر ، یازدیلر . تلمپانامہ مطبوعدر وارادہ . نہ بہ اقتران ایتمشدر . صلاح بك اقدمی بہ بردانہ تقدم ایدلم . فکری بک او وقت تور ایدر . بو تلمپانامہ ایلہ ایست دکتری مقصد تأمین ایدلشدر . مسئلہ ؛ نہ غرب موسیقیسنی ونہه شرق موسیقیسنی الزام ایتمکدر . غرب موسیقیسنک فی جہت لرخی آلاق موسیقیمزہ تطبیق ایتک و کندی طرز لر می و کندی موسیقیمزک و بردیکی روح ولدی غرب موسیقیسنک قواعدی ایچندہ دیکہ مکنر . اولتلمپانامہده هینک قطعہ نظری بوندن عبارتدر . اونک ایچون ، بوندہ مفطر لری ونہه افراط کار لری الزام ایتک جہتی بو قدر .

رئیس — برعمالہ واری اقدم ؟

حاجی محمد امین بك (موصل) — شمدی بہ قدر دارالالخان عجبا نہا یتمشدر ؟ بوکا دائر ناظر بك اقدمی جواب و بر لر می ؟ بواساس نہدر جہ بہ قدر تأمین موقبت اہل مش ؟

شکری بك (قسطونق) — مساعدہ بو بورق بر میکر ؟ دار . لالخانک حیاتیکدن ، ہا برس نہ ، یا نالاشمش دیکدر . لکن سہ نک رضنی ایلہ بو سہ نک نصفندہ دارالالخان جایشمشدر . بناء علیہ دارالالخانندن ہنوز بو بوک بر خدمت بکہمک دوغری اولماز . فقط بر موسیقی مجموعہ سی نشر نہ تثبت ایتش و اوندن برایی دانہدہ نشر ایلہ مشدر ، بوندہ برایی یکی واسکی شرفیلر واردہ . شمدی بہ قلم و تدریس ایلہ مشغول اولویور . بناء علیہ شمدیلک برشی بکہ تلمہ سی . آتی بہ انتظار ایدلہ سی اقتضار ایدر . بندہ کزدہ صلاح بك اقدمی کی بو ، ۲۵۰۰ لیرای آز کور بیوزم . بو مبلغ معاشانہ بیلہ کفایت ایتمز .

هیچ اولماز سہ اوج بیک لبرایہ ابلاغ ایدلدر .

رئیس — معلوم طایلیری ، بوکی ضمیمہ تکلیفاتی . اصول وقواعدہ تابعدر . باشقہ بر مطالعہ واری اقدم ؟ ۲۴۶۵ نجی فصلی ۲۵۰۰ لیرا اولارق کچلمی اقدم ؟ (قبول صداری) ۲۵۰۰ لیرا اولارق فصل قبول ایدلشدر .

۲۴۷ نجی فصل ، مطبوعہ عامرہ معاشاتی : ۳۰۶ لیرا

فؤاد بك (دیوانیہ) — مطبوعہ عامرہ فصلیدر ، دکلی اقدم ؟ رئیس — اوت اقدم .

فؤاد بك (دیوانیہ) — بکن کون ، ثروت بك اقدمی وسندہ کون ، قوم وقاییدن ، دولتجہ صورت مهمہدہ واقع اولان حادثانک اورادہ

ویا خود موسیقی آتیرک خطر طاسیاسی سنی چزمشده او خطا اوزرنده یورومک اوزرنده میدر ، بوقسہ رجوق موسیقی شناسی طوبلا مش ، اسکی اصولده ، یا خود بر فکر مخصوص اولمایہرق موسیقی حبابہ ایدیورہ صورتندہ میدر ؟ بونی آکلامق ایسترم . چونکہ بوکون بزده ایکی بو یوک جریان وار بر قسی ؛ غرب موسیقیسی . فن موسیقیسیدر . صنایع قبیہدہ ایسہ فن و علم ، اساسدر . اونی طونام ، یوقسہ بولہ بر طاقم هوا و دماغزده دوم و تکرلہ یا بلمش کور دوکوملی بر موسیقی ط شبایلم ؛ ادعاسندہ بولونان آدملر واردر . بر قسیدہ دیورک ؛ غرب موسیقیسی ، اقسام اعتبارلہ تقصاندر . زمی غایت ظریف و انجہ و انسانی چوقدر . بلکہ فرنگلر قابا صدالرہ آیشمشلردر ، او انجہ لکی بیلہ دکلرندن حام اولان بزم موسیقیمزدر . ایستہ شمدی بویکی مجادلہ آرسندہ بولونوروز و دانما اولہ کور و بورومک ، بر طرفدن غایت متصب ، مثلا غرب موسیقیسندن بحث ایدلہ می اکر کرہ بر صد اجدقیدنہ حکم ایدرک تصب کورستن آدملر ، دیکر طرفندن موسیقی عثمانیدن بحث اولوندمی سیوری سینک اوتوبور کی توحش ایدن ، تصب کورستن آدملر وار . بونلرک ایکسک آرسنی بولق احتمالی بو قدر . شمدی معارف نظارتہ دوشن وظیفہ ، ہر ایکی طرفکدہ ، تصبی آز اولان و شرق و غرب موسیقیرخی تمامیلہ بیلن آدملردن بر ہیئت تشکیل ایتک ، بزده قصان اولان موسیقینک جہت علمیلہ و قبیہ سنی آلق و صورکرہ بزم حسابز می اوقشا ایان جہتہ رده توافق ایدرک بر موسیقی وجودہ کتیرمکدر . دارالالخان بواساس اہلی یا بیلشدر ؛ یوقسہ علی العموم بر متصب طرف الزام اولونہرق اوتصبک پیشدہ می قوشولور ؛ اکر بولہ ایسہ ہیچ بر نتیجہ استحصال اولوناماز و بوکون بوہیتی استخلاف ایدن ذوات ، دارالبدایع نامندہ بر ہیٹک کہ اولہ «قونسرو اتوار» نامی طاششوردی — اونک بر جزوی ایدی . بندہ کز اودارالبدایع ہیئتندہ اعضا بولونیورم و بو آدملرہ اتحاد ایتک قابل اولامادی . بزکہ موسیقینک منشی دکلز .

حسن نفہی اقدمی (سینوب) — دینکی فکری تصدیق بو بورق بورسکز . یعنی اورویا حیائتہ آیشمش اولانر بورایہ آیشہ میورلر دینک ، بولہ دکلی ؟

صلاح جیدجوز بك (استانبول) — بورادہ آیشانردہ اورایہ آیشہ میور . ایکسندہ آیشدیرلم ؛ دیوروز . شمدی اقدم ، اساس اعتبارلہ بو آدملرہ او بوشلہ مادی . بونلرہ ہیچ بر مفید ایش یا بیلہ ماہیجتنہ قاعدت حاصل اولدقندن صورکرہ ، سزباشقہ بر رہ مراجعت ایدک ؛ دینک . صورکرہ معارف نظارتی بونلری طوبلادی . طوبلامقدن مقصدی آکلاہ مادم . اکر معارف نظارتک بوندن مقصدی ، الحان عثاییدہ ، مثلا ولایتاردہ وسائرہدہ حسی بعض خللر واردر کہ بونلری طوبلایہرق بر کتبخانہ یا ہجق بر «پرورشور» چیقارہ جق ایسہ و بونلری بو خدمت ایچون استخدام ایدیور ایسہ غایت مفید . اکر موسیقیمزک اساسی وضع ایدوب اونلرک پیشندہ قوشورق کیتسک ایسہ ، بوہیتی تشکیل ایدنلر ، بک پیشلرندہ قوشولاجق شخصلر

«مفتش معاشي» ماده سنه «۱۷۸۰» ليراعلاوسيله «۲۰۰۰» ليرايه
 «۹۰» نجي «مفتش خرجراهي» ماده سنه كذاك «۱۷۰» ليراعلاوسيله
 «۲۰۰۰» ليرايه ابلاغ ايديله جكدرد. بوضاهم ايله فصلك يگونو
 «۱۵۶» لير اوليور .

رئيس — باشقه بر مطالعه واري افندم؟ بوايكي ماده «۱۷۸۰» لير
 ليراعلاوسيله فصلك يگونو «۱۵۶» لير اوليور . بو تعديل
 وتصحيح ايله فصلي قبول ايندئر لطفاً ال قلديرسون :
 فصل قبول ايندئدر .

۲۴۳ نجي فصل ، انشاءت و تعميرات لوازم تاسيسه و تدريسه:
 ۲۹۲ لير ۷۳ غروش

محمد نوري افندي (زور) — «۲۴۳» نجي فصلك «۳» نجي
 «عالي وتالي» كتابك انشاءت و تعميرات «ماده سنه «۴۰۰۰۰»
 لير تخصيصات وضع ايندئدر . بو تخصيصاتك تره لره صرف اولونه جنبي
 اسباب موجب مضطه سنده يازلامش وديك كه بوخصوص ، نظارت
 جليله به ترك ايندئدر . معلوم طابري ۱۳۳۱ سنه سنده لوازمه در
 مكتب سلطان تاسيس ايندئش و انشاءت حواله سيده اعطا اولونئش
 ايدي . احوال حربيه دن دولاي انشاءت ممكن اولاديقندن ، بوسنه او
 مكتبك انشاءتي اجرا اوله جنق اولورسه عييا بوميلندن و تخصيصاتك
 قريبي ، اعطاسي ممكنئدر ، دكيدر ؟

معارف ناظري وكيلى على منصف بك — مكنئدر افندم ، اكر
 انشاءت ممكن ايسه و دوام اتمك احتمالي وارسه بو تخصيصاتدن ويره بيليرز .
 محمدنوري افندي (زور) — ذآ ممكن اولازسه طبعي . ديك كه
 او مكتبكده مختصاتي بونلرك داخلئده در .

معارف ناظري وكيلى على منصف بك — طبعي افندم .
 رئيس — باشقه بر مطالعه واري افندم ؟

۲۴۳ نجي فصل «۲۹۲» لير «۷۳» غروش اوله ق قبول ايندئدر .
 ۲۴۴ نجي فصل ، ادارات ملحقه معاشاتي : ۱۵۰۹۹ لير
 ۶۰ غروش

رئيس — سوز ايسه ، ب واري افندم ؟
 قبول ايندئدر .

۲۴۵ نجي فصل ، ادارات ملحقه مصارفي : ۷۸۰۸ لير
 رئيس — بر مطالعه واري افندم ؟
 قبول ايندئدر .

۲۴۶ نجي فصل ، دارالاحان عثمانی مختصاتي : ۲۰۰۰ لير
 صلاح جبهجوز بك (استانبول) — افندم ، برملك حساسيت
 روحيه سي افاده ايندن صنايع شيبه در . كوريبوروزكه معارف نظارتي
 موسيقي بلده مشغول اوليور و بو ، شايدان تشكردر . حق «۲۰۰۰»
 لير ايسه بوركه بوازه بيله آزدرد . لکن الك مهم برجهت واردرد . معارف
 نظارتي ، بودارالاحان نامي آتئنده طوبلاديني ذواتي عثمانی موسيقيني

ديورومك : وقتيله تحصل ابتدائيني بوراده آبي كورن ، آنا
 و ببايك حضاه و تربيه سي آني آكتساب ايندن ، اونك مزرعه
 دماغيسته تخم نور عرفان آني اكيلان كيسه بش سنه ، اونك چكه
 بيله ينه او بولماز ، هيچ رش اولماز ، نتهكيم بنده كترك دارالفونديه
 وسائر يرلرده كوروشديكم ...

معارف ناظري وكيلى على منصف بك — كافي دكئي افندم ؟
 صادق افندي (دكئزلي) — مسئله مهمدر ، كافي اولورمي ؟
 چونكه بوسئله ارباب تحصيلك حيثيت و حقوق اساسيه سنه و اخلاق
 اولاد وطنه تلقق اينديكي ايجون تمكي ر صاغر قلى خواجه نكده
 بوراده سوز سوله ميسي لازمدر و فائده دن غير خاليدر .
 معارف ناظري وكيلى على منصف بك — افندم ، حسن فهمي افندي
 سويله دي .

صادق افندي (دكئزلي) — بنده كز حسن فهمي افندي حضرتلرينك
 سوزينه قسا اعتراض ايله جكم .
 بايان زاده حكمت بك (سليمانيه) — فقط اورته ده حضاه
 مسئله سي بو قدر .

صادق افندي (دكئزلي) — بناءً على هذا آورو ياده بولونان ،
 اوراده حياتي كچرن برطاقم ذوات ايله كو وشو بورم . هر كس كئدي
 حال وحياتي او قدر مدح ايجز اما اونلري ، كئدي حساسدن دور
 كورمه بورم . اونلرك كرك حساسيات دينيه و كرك حساسيات وطنه لري
 بوزولماشدر . بعضي رجه كور و بورم بوزولش . فقط ، هيچ آورو يابه
 كئتمه دن بوزولش اولانلرده وار . يعني حدود عثمانيه دن بيكي خطوه
 بيله ايلري به كئتمه دن برطاقم اولاد و ملندن بوزولانلرده وار . چونكه
 ملتنر بو . ايجنده آني ده اولور ، كوتوده اولور . زيرا هر كس تربيه
 و برمك ايسر . آني تربيه و برمن . كيسيسي تربيه و برمنه سي بيلمز .
 كيسيسي بيلير ، موفق اولماز . كيسيسي ده موفق اولور . انسانك
 فطري ، طبعي ، اخلاقي ، پاراداييشي ، تربيه سي كونا كونا
 اولدني ايجون بو خصوص متفاوتدر . مع مافيه ، تعلم و تربيه نك
 بك بوسك دخل و تأثيري اولدني ده انكار ايندئمن . چونكه
 بوني انكار اتمك علم و اخلاق انكار اتمكدر . شو حالده بنده كر
 ديك ايسه بورم كه بونلره كوزل تربيه و برمنه لي واو صورته
 اور ، يابه كوندلرله لي . چونكه انسانك حال و اخلاق دكئشه كه مستعد
 اولديقندن مرافقه آتئنده بولوندرله نكده فائده و لزمه سي هيچ روجه ايله انكار
 ايندئمن . آني چالدير بيلير و اخلاق بوزدو لزمه . فقط او كوندلرله جك
 مفتش لر ديندار اوله لي ، مضلت اخلاقه به مالك اور و پا احواله وانف
 بولونالي . وطني زياده سويله سويلي . طبعمدر كه معارف نظارتنك ،
 مفتش لري بوكي اوصافي حائزه ات مياندن انتخاب و تعيين اينده جكئنده ده
 بنده كر هيچ روجه ايله شه اتم . چونكه بو مقصد حاصل اولمازسه
 فائده حصوله كاهم . بوبنده بش بيك لير دكل ، اون بيك ليراده
 و برمن . بويش عاميله حاصل اولسون . مسئله بوندن عبارتدر .

رئيس — حامد بك افندي تكلفي ، ماده لري اعتباريله لطفاً
 ايضاح ايندرميسكز ؟
 حامد بك (حلب) — افندم بو ، «۲۴۲» نجي فصلك «۸» نجي

رئيس — سوز ايسه ، ب واري افندم ؟
 قبول ايندئدر .

۲۴۵ نجي فصل ، ادارات ملحقه مصارفي : ۷۸۰۸ لير
 رئيس — بر مطالعه واري افندم ؟
 قبول ايندئدر .

۲۴۶ نجي فصل ، دارالاحان عثمانی مختصاتي : ۲۰۰۰ لير
 صلاح جبهجوز بك (استانبول) — افندم ، برملك حساسيت
 روحيه سي افاده ايندن صنايع شيبه در . كوريبوروزكه معارف نظارتي
 موسيقي بلده مشغول اوليور و بو ، شايدان تشكردر . حق «۲۰۰۰»
 لير ايسه بوركه بوازه بيله آزدرد . لکن الك مهم برجهت واردرد . معارف
 نظارتي ، بودارالاحان نامي آتئنده طوبلاديني ذواتي عثمانی موسيقيني

رئيس — بر مطالعه واری افندم ؟

قبول ایدلشدر .

حامد بك (حاب) — افندم ، بوندن سوكره كی « ۲۵۱ » نجی فصل ایله « ۲۵۲ » نجی فصل، بودجه یه كاشلقه كچیرلشدر . بورادن طی ایدیلوب مالیه نظارتی بودجه سنه ادخال ایدلشدر .

رئيس — « ۲۵۲ » نجی فصله كچكر افندم .

حامد بك (حاب) — « ۲۵۲ » نجی فصل ده طی ایدیله جك . « ۲۵۳ » نجی قاله جق افندم .

۲۵۳ نجی فصل ، مأمورین و معلمین و مستخدمینك تخصیصات شم یه فوق العاده لری : ۶۵۰۰۰ لیرا

رئيس — بوفصل ، مأمورینك تخصیصات فوق العاده شهریه لری نه مآنددر . موازنه مالیه انجمنی ، بوندن اولكی ایكی فصلك ، مالیه بودجه سنه كچیریکندن بختله ، بورادن طی ایدیلدیکنی سوبله بور . فقط حامد بك افندی ، دقت بووریکز ، نافه نظارتی بودجه سی « ۲۵۳ » نجی فصلدن باشلاشدر . شو حلاله مأمورینك تخصیصات فوق العاده شهریه سنه عآند اولان بوفصلك نومروسی « ۲۵۲ » اولاحق .

حامد بك (حاب) — اوت افندم ، « ۲۵۲ » اولاحق .

رئيس — بناء علیه ، « ۲۵۲ » نجی فصل ، مأمورین و معلمین و مستخدمینك تخصیصات فوق العاده شهریه لری اوله رق « ۶۵۰۰۰ » لیرادر . بر مطالعه واری افندم ؟

قبول اولوشدر .

معارف نظارتی بودجه سی بیتدی . باشقه بودجه لری مزده و ارا افندم . فقط ظن ایدرم ، وقتنیز بر آزار ایازله دی . بناء علیه ، یه بودجه ایله جمه ایرتسی کونی برمتاد ساعت ایکیده انعقاد ایتمك اوزره جلسه یه ختام وریوروم .

ختام مذاکرات

دقیقه ۱۰

ساعت ۵

مندرج اولادیتندن عحت ایتشدك . بوکا مقابل صدر اعظم پاشا حضرت لری ، معارف بودجه سنك مذاکره سی صره سنده بونك ایچون بر صورت تسویه بیان بووره حفر لری و عدا ایتشاردی . بوکا دائر نه کچی بر اصول و قرار اتخاذ ایدلش ؟ لطفاً بو باده بزى تنور ایتسولر .

معارف نظارتی وکلی علی منیف بك — افندم ، ققوم و قایمك طبع و توزیعی و مصارفك تسویه سی و وارداتك اخذ و قبضی مطبعه عامره مآنددر . دها دوغریسی مطبعه عامره واسطه سیله معارف نظارت نه مآنددر . ققط شمدی به قدر ققوم ، قایمك بر هیئت قلبه سی یعنی بر هیئت تحریریه سی بو قدر . صد اعظم پاشا حضرت لری له کوروشدك . طبع و توزیعی کا کان مطبعه عامره ده قالمق اوزره ، دائره صدارت نه بر هیئت قلبیه تشکیل ایدله جكلر ، یا صدارت قلمندن و یا خود مدونات قلمندن بر هیئت قلبیه تشکیل بووره جكلر . او هیئت قلبیه ، ققوم و قایمده نشر و تحریری لازم کن موادى مطبعه یه وروب طبع و نشر ایتدیره جكلدر .

فؤاد بك (دیوانیه) — حاجیه ، كرك مطبعه عامره و كرك معارف نظارتی بر شی در عهده ایتدیرور .

معارف نظارتی وکلی علی منیف بك — افندم ، ققوم و قایمك طبع و توزیعی زدر عهده ایتشز . امور تحریریه سی دوغریدن دوغری به صدارت نه مآند اولاحق و صدارت او وظیفه یی افا ایدله جكلدر ،

رئيس — باشقه بر مطالعه واری افندم ؟

بر مطالعه اولادیتندن فصل قبول ایدلشدر .

۲۴۸ نجی فصل . مطبعه عامره مصارفی : ۴۳۴۵۰ لیرا

رئيس — بر مطالعه واری افندم ؟

قبول ایدلشدر .

آنتهی قسم

۲۴۹ نجی فصل . جزائر محرفیدم مأمور لری معاشاتی : ۲۹۷ لیرا

۶۰ غروش

انعقاد آتی روزنامه سی

جمه ایرتسی : ۲ مارت ۱۳۳۴

جلس بعد از وال ساعت ایکیده انعقاد ایدله جكلدر

دقیقه قانونی و مردمی

مطبوع نومروسی

یکمی روزنامه دهه قلاوه مراد :

۴۴۰

۱۷۴

۲۴۶

۴۳۸

— ۱۳۳۴ موازنه عمومی قانونی لایحه سنك شبه مذاکراتی .

— ۵۵۷ اجرا قرارنامه سنك ایکیکی مذاکره سی .

— ۸۶۹ ژاندارمه نك وظائف و تشکیلات اساسیه سیله جت سرویطی خنده قرارنامه .

ضبط قلبی مدیری

عاجری داود